

Sveicam mūsu olimpiskos bronzas kalējus!

Latvijas kamaniņu sporta stafetes komanda ar Elīzu Tīrumu, Kristeru Aparjodu un Mārtiņu Botu/Robertu Plūmi izcīnīja bronzas godalgu, kas bija pirmā Latvijas medaļa Pekinas Ziemas olimpiskajās spēlēs.

Eliza Tīrums

Kamaniņu stafetē piedalījās 14 komandas, un intriga bija līdz pēdējam. Latvieši brauca trešie no beigām, Tīruma pirms finiša varēja arī krist, taču viss beidzās laimīgi. Pirmajā posmā Latvija tā brīža līderiem zaudēja 0,431 sekundes.

Ar teicamu braucieni Krister Aparjods (*attēlā*) šo atstatumu sadeldēja, bet Bots ar Plūmi pārvērtā par 0,313 pārsvaru, garantējot Latvijai pirmo medaļu Pekinas Ziemas olimpiskajās spēlēs.

Par uzvarētājiem kļuva Vācijas komanda, kas triumfēja arī visās individuālajās disciplīnās. Viņi finišēja ar kopējo laiku trīs minūtes un 3,406 sekundes. Otrajā vietā palika Austrija, kas uzvarētājiem zaudēja vien astoņas sekundes simtdaļas. Latvijas komanda bija vēl 0,868 sekundes lēnāka.

Speciālistu ieskatā Latvijas medaļa stafetē ir likumsakarīga, ievērojot šīs sezonas rezultātus – otrā vieta Pasaules kausa izcīņās kopvērtējumā. Pjēdastals bijis iepriekšējās divos pasaules čempionātos, bet Eiropā – deviņus gadus pēc kārtas. Interesanti, ka lielais panākums gūts bez pieredzējušo Andra un Juŗa Šicu līdzdalības. Viņi pirmo reizi ar stafetes komandu uz pjēdastala bija kāpuši tālajā 2006. gadā. Pekinā viņiem veiksmē uzgriezusi muguru. Pēc sportistu stāstītā,

pirmajā braucienā trāpījuši uz kāda gruziŗa trasē, kas radijŗs bojājumŗu sliecē. Lai gan bijis labs sniegums, pietrūcis tomēr ātruma, tālab izcīnījuŗi tikai piekto vietu.

Mūsu olimpieŗi iepriekŗ Pekinas ledus trasē medaļas nebija guvŗi, taču visās atseviŗķajās disciplīnās bija tuvu aiz pjēdastala. 2018. gadā Latvijas komanda – Ulla Zīrne, Aparjods, kā arī divnieku ekipāŗa Juris un Andris Šici – ierindojās sestajā vietā, bet 2014. gadā šīs disciplīnas debijā spēlēs Tīruma kopā ar Šiciem un Mārtiņu Rubeni izcīnīja bronzas medaļu.

Pāris dienām jāpaiet, tad varbūt sapratīŗu, kas ir noticis”

stafetē ir ieguldīts milzĩgs darbs,” pēc atgrieŗšanās no Pekinas “Olimpisko spēļu studijā” LTV7 ekrānos teica Krister Aparjods. “Tā ir mana pirmā tikŗšanās ar olimpisko medaļu, un tā ir smaga gan tieŗā, gan pārnestā nozimē. Ir ieguldīts milzĩgs darbs četrŗu gadŗu laikā,” piebilda Aparjods jau “Olimpisko spēļu studijā”. Viņŗš pastāstīja, ka ŗosezonē vēl ir plānots aizbraukt uz ŗveices trasē Sanktmoreicu patrenēties un patestēt kamanas, kā arī visdrīzākē vēl būs dalība Latvijas čempionātā.

“Ir liels prieks par izcīnīto medaļu,” sportistu sagaidīŗšanas pasākumā teica Mārtiņŗš Bots.

Mārtiņŗš Bots un Roberts Plūme

Latvijas medaļas Pekinas olimpiskajās spēlēs ieguvējus lidostā sagaidīja Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Žorŗŗs Tikmers, bet līdzjutēji bija aicināti pulcēties pie Latvijas Televīzijas ēkas Zaķusalā, uz kurieni no lidostas devās medaļnieki

teica Aparjods Latvijas Televīzijas tieŗraidē ceļā uz Zaķusalu.

„Olimpiskās medaļas tapŗšanā kamaniņu sportā komandu

“Komandu stafeti nobraucām labi un izdarījam visu, ko varējam, taču arī individuālajās sacensībās braucām labi.” Viņŗš

atceras, ka pirmās dienas Pekinā bija kā pasākā: “Ļoti skaists olimpiskais ciemats. Pēc tam pieradām, bet paliks atmiņā uz visu mŗŗŗu.” “Patriotiskas sajūtas,” piebilda viņa pārinieks divniekā Roberts Plūme. “Patīkami, ka tas, kas neizdevās individuāli, sanāca komandu stafetē.”

Savukārt Eliza Tīruma uzsvēra, ka “ir ļoti pateicīga ŗiem trim puŗŗiem, kurŗi manas karjēras noslēdzoŗo braucieni padarīja tik neaizmirstamu un palīdzēja izcīnīt manā karjērā otro olimpisko bronzu”. Pirmo viņa kopā ar Mārtiņu Rubeni un divnieku Andris Šics/Juris Šics komandu stafetē izcīnīja 2014. gadā Sočos. “ŗi bronza rokās devās grūtāk, jo Sočos neapzinājāmes, ka to varam izdarīt. Tas vairāk bija pārstēigums. Tagad mēs izdarījam savu darbu, un rezultāts neizpalika,” sacīja Tīruma.

“Esmu pārliecināta, ka Botam un Plūmem ŗi nebūs pēdējā medaļa, Ir redzams, kā viņi strādā, arī vasarā, lai ŗis nebūtu pēdējās medaļas,” viņa izteica savu viedokli par jauno un perspektīvo divnieku Bots/Plūme, kurŗi individuālajās sacensībās spēja apsteigt ļoti pieredzējuŗos brāļus ŗicus.

Komandas menedŗeris Kristaps Mauriņŗš atzina, ka nezina, kādas sajūtas un uztraukums bija sportistiem, bet visiem treneriem tās bija vē neizjustas.

Jāzeps Vītols
priecātos

2. lpp.

Juŗa Lorenca un
Kāŗļa Streipa
komentāri

5. lpp.

Numura
intervijā
Kristīne Bēŗziņa,
Centrālās
vēlēŗanu komi-
sijas priekŗŗsēde

7. lpp.

Pēterŗa Karlsona
olimpiskie stāsti

8. lpp.

2x2 gatavojas
vasarai

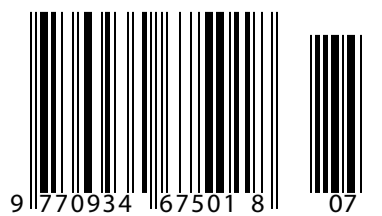
10. lpp.

In Memoriam.
Mārtiņŗŗ Rītiņŗŗ

11. lpp.

BL sports

12. lpp.

GUNTIS
GAILĪTIS

Ir trešdiena – 2022. gadā 2. februāris. Latvijā un Rīgā īsta ziema. Covid pandēmijas nospiedošā miegainība iespaido visus. Bet Merķeļa ielā 13, Rīgas Latviešu biedrībā kustība – nāk mūziķi, lai vēl izmēģinātu kādu mūzikālu niansi, sakārtotu koncerta vietu, precizētu lieliskā koncertflēģela *Stenwey & Sons* labāko atrašanās vietu, izkārtotu apgaismojumu, proti, sagatavotos īpašam koncertam – Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas Stīgu instrumentu katedras mācībspēku koncertam. Šī ir jau 24. koncertsezona ciklam “Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas mācībspēku, maģistrantu un studentu koncerti”, kas daudzus gadus notiek saskaņā uz RLB un Mūzikas akadēmijas noslēgto sadarbības līgumu un sen iedibinātām draudzības saitēm.

Tuvojas 18.00, un maskotie

Koncertu atklāj profesors *emeritus*, vecmeistars, vijolnieks **Juris Švolkovskis**, un pie klavierēm – **Natālija Zandmane**. Ar diviem franču klasiku darbiem – Morisa Ravēla “Skaņdarbs habaneras formā” un Kloda Debesī “Vālis – *La plus que lente* – Re mažora”, kas skatītājus pārliecinoši aizveda pilnīgi citā emociju un tēlu pasaulē, prom no ikdienas. Pirmajam jau arvien ir grūtāks un atbildīgāks uzdevums – “uzdot toni” visam koncertam, un no tā lielā mērā atkarīgs viss koncerts kopumā. Juris Švolkovskis un Natālija Zandmane ar savu lielo pieredzi un personības starojumu to lieliski veica. Ists paraugs jaunajiem studentiem, jo uztraukums istam māksliniekam jau ir vienmēr – pirms katras izešanas publikas priekšā. Publika sirsnīgi un atzinīgi to novērtēja ar aplausiem.

Franču impresionistus nomaina

visiem atcerēties kollēgu – komponistu, pianistu, un pasniedzēju – Pēteri Plakidi. Spāņu mūzikas pasaulē klausītājus ievadīja neparasts duets – **Ēriks Kiršfelds** – čells, **Kaspars Zemītis** – ģitara. Viņu izpildījumā Manuela de Faljas “Nana” no 1914. gadā rakstītā cikla “Septiņas spāņu tautasdziesmas” aiz liriski jūtīgās noskaņas abu mākslinieku izpildījumā ļāva saklausīt dramatiskā Pirmā pasaules kara elpa. To abi mākslinieki lieliski, bet neuzkrītoši izspēlēja, aizvedot mūs tā laika Spānijā.

Spāņu noskaņu pārņēma amerikāņu Čarlza Aivza Otrās sonātes vijolei un klavierēm Otrā daļa “Šķūni” vijolspēles viesprofesora **Gunara Larsena** (mūsu tautieša no Šveices) un Natālijas Zandmanes kopējais sniegums. Abu meistarība un saspēles jūtība apbrīnojama, izpildot tieši

varētu raksturot I daļas izskaņu, kas ne tikai ar valša ritmu un vieglumu pavādīja skatītājus starpbrīdī, bet radīja arī interesi – kāds būs II daļas sniegums?

Starpbrīža sarunas bija tik emocionāli pozitīvas, ka tas pagāja nemanot, kad jau bija jāieņem vietas koncerta II daļai.

II daļai kvalitātes latiņa tika pacelta ļoti augstu jau pirmajā skaņdarbā – Ludviga van Bēthovena “Variācijās par Volfganga Amadeja Mocarta operas “Burvju flauta” tēmu” docētājas **Gunas Šnē** – čells un **Agneses Egļiņas** – klavieres – interpretācijā. Spīdošs mākslas, meistarības un interpretācijas savijums!

Kaspars Zemīša divi oriģināldarbi, kā komponistam un izpildītājam “Vasaras noktirne” un “Kā putni debesīs” – dziļi personiski un intīmi. Par to rašanos sākumā izstāstīja pats autors, kas

Slavenā “Čechu kvarteta” otrā vijolnieka, Dvoržaka skolnieka, jaunās mūzikas līdera Jozefa Suka *Appassionato* deva liriski emocionālu atslodzi, lai sagatavotu klausītāju mūsu, 2020. gadā Viņšaulē aizgājuša komponista Juŗa Ābola miniatūro mūzikas asprātību “Zilonis un pelīte”, kas bija, gan skaidra gan virtuozā, gan asprātīga **Sanda Šteinberga** un **Ilzes Dzērves** perfektajā izpildījumā.

Noslēguma akordu koncertam sniedza docētājs, pašreiz Latvijā vadošais vijolnieks solists **Georgs Sarkisjans** kopā ar **Gunas Šnē** čella spēli, atskanojot populārā norvēģu klasiķa Johana Halvorsena “Pasakalju par Georga Frīdriha Hendeļa tēmu”. Emocionālais, tehniski virtuozais sniegums sniedza absolūtu māksliniecisku baudījumu, ko apliecināja bagāti aplausi noslēdzot koncertu.

Juris Švolkovskis

Pēteris Trasuns

Sanita Glazenburga

Kaspars Zemītis

Jekaterina Suvorova

Natālija Zandmane

Sanita Zariņa

Ēriks Kiršfelds

Gunars Larsens

Terēze Ziberte Ījaba

Guna Šnē

Agnese Egļiņa

Anda Eglīte

Ilze Dzērve

Georgs Sarkisjans

skatītāji, jau laikus ieradušies, uzrāda Covid sertifikātus un ieņem zālē savas vietas. Īpaša noskaņa – satraukuma pilna, jo uzstāsies mūziķi – pedagogi! Un tas nepavisam nav tas pats, kas vadīt stundas mācību procesā klasē.

Laiks sākt, un cikla vadītājs pianists profesors Normunds Viksna īsā uzrunā apsviec skatītājus un stāsta par tiem, kuri mūzicēs un kas tiks atskaņoti. Jāsaka, ka koncerta programmu veidoja paši mūziķi – pedagogi, izvēloties skaņdarbus pēc savas izvēles, un tas jau bija kaut kas īpašs! Stīgu instrumentiem ir sevišķa nozīme, varētu teikt – vadošā loma plašajā orķestra instrumentu klāstā.

mūsu pašu komponista Tālvilža Keņiņa 1979. gadā rakstītā “Elēģija un Rondo” jaunā docētāja **Pētera Trasuna** interpretācijā. Un tā jau ir cita mūzika – moderna, asu kontrastu pilna. Kopējo noskaņu noteica Pētera Trasuna bagātais alta skanējums un interpretācija, kopā ar Natālijas Zandmanes meistarīgo un pārliecinošo klavierpavadījumu.

Pasniedzēja vijolniece **Sanita Zariņa** kopā ar pianisti **Sanitu Glazenburgu** bija izraudzījušās Pētera Plakīza asprātīgo, īsi pirms aiziešanas Mūžībā 2017. gadā rakstīto “Mālers apmeklē kabare”. Smalks, jutīgs, bet nedaudz atturīgs atskaņojums, liekot mums

šo neparasto un sarežģīto autoru.

Bet arfas un akordeona salikums – tas jau pavisam neparasti! To dzirdējām **Džordža Meijera** skaņdarbā *For Heavens Sake*, ko nospēlēja pašreiz vadošā arfas spēles māksliniece docente **Jekaterina Suvorova** kopā ar savu dēlu **Alekseju**.

Pirmo koncerta daļu noslēdza klasiskais, bet ne vieglais Dmitrija Šostakoviča darbs divām vijolēm “Trīs dueti” opuss 97d – Prelūdiņa, Gavote, Vālis. Asociētās profesore **Terēzes Zibertes Ījabas**, Gunara Larsena un Natālijas Zandmanes izpildījumā. Saspēle, ansambļa līdzsvars, stabilitāte un meistarība – tā

lika pilnībā saprasts skaņdarbu idejas un to izpildījumu.

Vilhelms Stenhammars, mazāk zināmais komponists bija kā jaunatklājums *Allegro con anima* no Sonātes vijolei un klavierēm la minorā ar izcilo un saskanīgo **Terēzes Zibertes** – Ījabas un **Toma Ostrovskā** izpildījumu.

Bet pārsteigumi seko! Divas kokles – “kokļu duetam” rakstītais Edgara Čiruļa skaņdarbs likās tik mūsdienīgs, ka, klausoties to dzīvajā izpildījumā, grūti bija noticēt, ka tas ir klasiskās kokles skanējums, kur lektore **Anda Eglīte** un kopā ar kollēgu **Daci Priedīti** radīja neparastu skaņu pasaules noskaņu.

(Žēl tikai, ka nedzirdējām nevienu kontrabasu ??)

Šis koncerts, varētu teikt, bija īsti olimpiska azarta garā, kas deva ne tikai ieskatu mūsu stīgu instrumentu skolas panorāmā, bet arī gandarijumu par mūsu stīgu instrumentu skolas augsto un stabilo kvalitāti. To noslēguma vārdos apstiprināja arī profesors Normunds Viksna, izsakot pateicību visiem pasniedzējiem, kā arī sniedza informāciju par nākamo koncertu, kurā mūzicēs sniegs ārvalstu studenti, kas mācās mūsu mūzikas *Alma Mater*.

Paldies par šo patiesas mūzikas brīnuma pilno vakaru!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Pekina aicina uz mieru

Ukrainas olimpiskā izlase netieši atbalstījusi skeletonista Vladislava Heraskeviča sacikšu laikā pausta pretkaŗa vēstījumu, sociālajos tīklos publiskojot aicinājumu uz mieru.

Vladislavs Heraskevičs
Foto: AP/Scanpix

Heraskevičs Pekinas Olimpiskajās spēlēs pēc viena brauciena pacēla papīra lapu zildzeltenajās Ukrainas karoga krāsās ar uzrakstu "Kaŗam Ukrainā – nē!", pievēŗot pasaules uzmanību saspringtajai situācijai pie Ukrainas robeŗām, kur savilkta milzīgi Krievijas spēki.

"Ukrainas olimpiskā izlase (...) vienprātīgi aicina uz mieru kopā ar visu mūsu dzimto zemi," teikts Ukrainas Olimpiskās komitejas izplatītajā vēstījumā. "Atrodoties tūkstoŗiem kilometru tālu no Tēvzemes, sirdī mēs esam kopā ar ģimenēm un draugiem." Ierakstā nav norādes nedz uz Krieviju, nedz militāro situāciju ap Ukrainu.

Olimpiskā harta nosaka, ka olimpisko sacensību norises vietās nav pieļaujami nekādi politiski protesti, tomēr Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) nav vērsusies pret Heraskeviču. Kā norādījis olimpisko spēļu izpilddirektors Kristofs Āibī, "Nē – kaŗam!" ir visiem pieņemams vēstījums.

Pauŗot atbalstu Ukrainai, Rīgas domē paceŗ šis valsts karogu

Valsts prezidents pieŗķir Cildinājuma rakstus Margaritai Vilcānei un Lidijai Pupurei

Valsts prezidents Egils Levits lēmis pieŗķirt Cildinājuma rakstus dziedātājam Margaritai Vilcānei un aktrisei Lidijai Pupurei, cildinot abu izcilo personību mūŗa darbu un devumu Latvijas mūŗikai un kultūrai, kā arī sveicot nozīmīgajās dzīves jubilejās.

Latvijā un pasaulē allaŗ bijis raksturīgs augsts profesionālisms, elegance, maksimāla at-

deve savam darbam, tēlains un patieŗšs, dziļi emocionāls un spilgts priekŗšnesums," tā par dziedātāju Margaritu Vilcāni saka Valsts prezidents.

Savukārt aktrisei Lidijai Pupurei Valsts prezidents velta vārdus: "Jūs esat personība, kura nekad nav mēģinājusi izdabāt attiecīgā laika gaumei, augstāk par visu vērtējot cilvēciskās, mākslinieciskās un latviskās vērtības." Svinīgā Cildinājuma rakstu pasnieŗšana notiks, kad valstī uzlabosies epidemioloģiskā situācija.

Tiesneŗa zvērestu dod Satversmes tiesas tiesnese Irēna Kucina

11. februāri svinīgā ceremonijā Rīgas pili tiesneŗa Zvērestu Valsts prezidentam Egilam Levitam deva Satversmes tiesas tiesnese Irēna Kucina (attēlā).

Uzrunājot jauno Satversmes tiesas tiesnesi, Valsts prezidents Egils Levits norādīja, ka šis ir īpaŗš brīdis Valsts prezidenta institūcijai, kad tās augsta amata pārstāvis pievienojas Satversmes tiesas tiesneŗu pulkam. Pēc Valsts prezidenta sacītā, Irēna Kucina ir augsta ranga juriste, kuŗa guvusi lielu pieredzi, 16 gadus strādājot Tieslietu ministrijā. Irēnai Kucinai ir lielas reformu vadīšanas spējas, problēmrisināšanas un *ad hoc* argumentācijas prasmes, teica E. Levits. Valsts prezidents atzina, ka Irēnas Kucinas zināšanas Eiropas Savienības tiesībās būs liels pieņesums Satversmes tiesai.

Diskusija "Pavērsiens: 10 gadi kopŗ valodas referendumā"

11. februāri Rīgas pili notika diskusija, kas veltīta vēsturiskajam referendumam pirms 10 gadiem, kas neatgriezēniski apstiprināja latvieŗu valodu kā vienīgo valsts valodu Latvijā. Klātienē un tieŗsaistes diskusijā "Pavērsiens: 10 gadi kopŗ valodas referendumā" interesēntus uzrunāja Valsts prezidents Egils Levits, kā arī tiesību eksperti un politiķi.

2012. gada 18. februāri Latvijas pilsoņu konstitūcionālais vairākums referendumā nobalsoja PRET grozījumiem Satversmē, kas piedāvāja noteikt krievu valodu kā otru valsts valodu. Tas reizē bija simbolisks balsojums PAR Latviju kā nacionālu valsti un iezīmēja pavērsienu politiskajā un tiesiskajā apziņā, liekot

atbildēt uz jautājumu, kas ir Latvijas kā nacionālas valsts identitāte.

Diskusijas "Pavērsiens: 10 gadi kopŗ valodas referendumā" laikā divās paneļdiskusijās par latvieŗu valodas lomu nacionālas valsts identitātes stiprināšanā runāja Eiropas Savienības Tiesas tiesnese **Ineta Ziemele**, Satversmes tiesas priekŗšsēde **Sanita Osipova**, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta priekŗšsēde **Veronika Krūmiņa**, Saeimas deputāti **Janīna Kurŗite-Pakule** un **Kārlis Œadurskis** un Eiropas Parlamenta deputāts **Ivars Ijabs**.

"Aicinu visus būt vienotiem uzticībā Latvijai!" Anatolijam Gorbunovam – 80

Latgalē dzimis un audzis, vēlāk stāvējis tieŗi Latvijas valsts likteņa krustcelēs, pārstāvējis Latviju pirmajos atjaunotās valsts soļos gan Vaŗingtonā, gan Kremli. Pratis iedvest mieru un radīt ļaudis stabilitātes sajūtu Latvijai visgrūtākajās dienās. Agrākajam atmodas līderim – Anatolijam Gorbunovam 80. jubileja.

"Dariŗu visu, lai turpmāk vairs nebūtu plaiskas starp valdību un tautu." Tā 1988. gada oktobrī nu jau savā leŗendārajā runā Meŗaparka Lielajā estrādē sacīja Anatolijs Gorbunovs, tādēŗi novilkdams robeŗšķirtni starp pagātni un nākotni. Agrākais kompartijas funkcionārs atklāti pateica, ka atbalsta latvieŗu tautas tiesības būt noteicējam savā zemē.

"Vēsturē Gorbunovam vajadzētu iet kā politiķim, kuŗam līdzināties – tolerance, principiālitāte, izcils miers un aukstasinība," Gorbunovu raksturoja bijušais Latvijas Tautas frontes priekŗšsēdis Dainis Ivāns.

Bijuŗšais Augstākās padomes priekŗšsēdis, Saeimas spikers un ministrs allaŗ bijis nosvērts. Agrākie kolēģi atceras, ka uz viņu vienmēr varēja paļauties. "Viņŗš mums bija tāda droŗība. Tu tajā laikā paskatījies uz viņu, viņŗš sēdēja mierīgi. Gorbunovs nekad neizrādīja ne mazākās bailes vai apjukumu. Gorbunovs bija vienmēr ar mums. Esmu pateicīga viņam, ka Latvijā salīdzinoŗi maz lija asiņu," stāstīja bijusī Augstākās Padomes deputāte Velta Œebotarenoka.

Apaļajā jubilejā Anatolijs Gorbunovs pateicās par apsveikumiem: "Œodien vēl vairāk nekā iepriekŗš izjūtu pateicību visiem, kuŗi mani garajā dzīves ceļā ir balstījuŗi un bijuŗi līdzās. Un gribu apliecināt cieņu tiem cilvēkiem, ar kuŗiem kopā mums bija tas gods piedalīties Latvijas neatkarības atjaunoŗanā. Œodien ar cerībām un baŗām sekoju Latvijā un pasaulē notiekoŗajam.

SPILGTS CITĀTS

Vai sācies Facebook noriets?

Œurnālā IR apskatnieks Pauls Raudseps stāsta par uzņēmuma Facebook likstām ASV akciju tirgus vēsturē. Uzņēmums no Facebook pārtapis par Metu. Mūsu lasītāju ieskatam sniedzam fragmentus no Œi raksta.

Februāŗa sākumā uzņēmums, kuŗu agrāk sauca Facebook, bet rudenī mainīja nosaukumu uz Meta, piedzīvoja lielāko vērtības kritumu ASV akciju tirgus vēsturē. 3. februāri Metas akciju cena samazinājās par ceturto daļu, kas no uzņēmuma kopējās vērtības noskaldīja 232 miljardus dolaru. Facebook dibinātāja un lielākā akcionāra Marka Zakerberga bagātība saruka par 31 miljardu dolaru. Lai apjaustu Œādas naudas masas mērogus, der atcerēties, ka Latvijas iekŗzemes kopprodukts pērn bija ap 35 miljardiem dolaru...

Kas tad tik ļoti sabiedēja Metas akciju īpaŗniekus, ka viņi 3. februāri sāka masveidā pārdot līdz Œim tik labu peļņu nesoŗos vērtspapīrus?

Pamatā ir trīs iemesli. (...) Pirmkārt, samazinājies Facebook ikdienas lietotāju skaits. Pagājuŗšā gada pēdējos trīs mēneŗos sociālajā tīklā ienāca vidēji 1,93 miljardi cilvēku dienā – par apmēram 500 000 mazāk nekā iepriekŗšējā ceturksnī. Apmeklētāju skaits joprojām ir vāŗprātīgi liels – ap ceturto daļu no visas cilvēces – un kritums pavisam niecīgs, divas simtdaļas no procenta. Taču tā ir pirmā reize Facebook 18 gadus garajā vēsturē, kad Œis rādītājs nav palielinājies, turklāt samazinājums bija pārsvarā Afrikā, Latīņamerikā un Indijā. Tas viss liek domāt, ka Facebook sācis atduŗties pret izaugsmes griesiem un tam kļūŗ aizvien grūtāk atrast jaunus lietotājus. (...)

Otrkārt, divi miljardi lietotāju tomēr ir ļoti liels skaits un potenciālu ienākumu avots, taču investorus krietni nobiedēja atskārsme, ka nākotnē Metas iespējas uz ekrānā blenzēju rēķina pelnīt būs mazākas nekā agrāk. (...)

Treŗkārt, Zakerbergs noteikti nav muļķis, un Œķiet, ka jau pirms laba laika nojauta draudoŗās briesmas. Tas, visticamāk, bija iemesls, kāpēc jau oktobrī mainīja firmas nosaukumu un līdz ar to centās sūtīt pēc iespējas skaļu signālu investoriem un tirgiem, ka uzņēmuma liktenis vairs nebūŗ nesaraujami saistīts ar sociālo platformu Facebook. (...)

Kolosa kājas izrādījuŗās ļodzīgākas, nekā agrāk likās, un zvalstīgā interneta vide turpina mutuļot.

Teikŗu, ka tas ir skaisti, ka mēs Latvijā esam ar tik daŗādu pieredzi un uzskatiem. Bet aicinu visus būt vienotiem uzticībā Latvijai!"

Apbalvo Kosovā dienējuŗos Latvijas kaŗavīrus

Ādaŗu bāzē apbalvojumus par teicamu dienestu 11. februāri, saņēma Latvijas kaŗavīri, kas atgrieŗusies no Kosovos. Viņi ir pirmie, kuŗi pēc desmit gadu pārtrauķuma vasarā atsāka Latvijas klātbūtni Kosovā. Kopŗ Latvija kopā ar citiem NATO partneriem aizgāja no Afganīstānas, Kosovā patlaban ir mūsu valsts skaitliski lielākā misija. Vairāk nekā 130 Latvijas kaŗavīru astoņu mēneŗus vadīja etnisku konfliktu saŗķeltajā Balkānu zemē, īstenojot miera uzturēŗanas operācijas. To laikā mūsu kaŗavīri izpelnījās arī īpaŗu atzinību par saspringtas situācijas risināŗanu uz Kosovos

un Serbijas robeŗas. Pēc vairākām dienām mājās kaŗavīri atkal stājās ierindā Ādaŗos, lai uzklautu pateicības vārdus un saņemtu apbalvojumus par teicamu dienestu. Œetri mūsu kaŗavīri saņēma arī īpaŗas goda zīmes par rīcību krīzes situācijā Kosovos Ziemeļos pie Serbijas robeŗas.

Ārlietu ministrija aicina Latvijas valstspiederīgos tuvākajā laikā izceļot no Ukrainas

Nemot vēŗā Krievijas radīto nopietno droŗības apdraudēŗumu pie Ukrainas robeŗām un ticamus situācijas saasināŗanas draudus, Ārlietu ministrija (ĀM) aicina Latvijas valstspiederīgos tuvākajā laikā izceļot no Ukrainas, aŗentūru LETA informēja ĀM Komūnīkācijas grupa. Izceļoŗanai ĀM aicina izmantot jebkuŗu no pieejamajiem droŗajiem pārvietoŗšanās veidiem – avioreiskus vai sauszemes marŗrutus, kas ved uz vai caur Eiropas Savienības vai NATO dalībvalstīm. Latvijas valstspiederīgaajiem, kuŗi pamatotu iemeslu dēļ nevar izceļot no Ukrainas, jāreģistrējas Konsulārajā reģistrā vai jāpiesakās Latvijas vēstniecībā Kijevā, sekojot līdzī aktuālajai informācijai.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Aizsardzības ministrija aicina iedzīvotājus rūpīgi ievērot kiberhigiēnu

Saasinoties ģeopolitiskajai situācijai un pieaugot kibernetiskajiem Eiropā, Aizsardzības ministrija aicina iedzīvotājus rūpīgi ievērot kiberhigiēnu, lai pasargātu sevi no dažādiem digitālās drošības riskiem, neērtām situācijām, un finansiāliem zaudējumiem.

Krievijas iniciētais starptautiskais politiski militārais saspīlējums, veicot savu bruņoto spēku koncentrēšanu tieši Ukrainas teritorijas tuvumā, kā arī kopā ar Baltkrievijas bruņotajiem spēkiem gatavojoties veikt kopīgas militārās mācības Baltkrievijas teritorijā, kas potenciāli var tikt izmantotas par aizsegu uzbrukuma veikšanai pret Ukrainu, ir veicinājis arī kibernetiskajiem pieaugumiem Eiropā.

Itālijas aizsardzības ministra vizīte Latvijā

11. februārī aizsardzības ministrs Artis Pabriks Ādažu bāzē tikās ar Itālijas aizsardzības ministru Lorenco Gvenīri (*Lorenzo Guerini*), kurš ieradīs vizītē Latvijā, lai pārrunātu aizsardzības jomas un reģionālās drošības aktuālos jautājumus. Abu valstu aizsardzības ministri Ādažu bāzē piedalījās svinīgā ceremonijā, kurās laikā notika NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā vienību parāde un sveiču nolikšana, godinot kritušo karavīru piemiņu.

13. februārī Latvijā sākās militārās mācības

Mūsu bruņotie spēki un NATO sabiedrotie būs redzami gan gaisā, gan pārvietojamies pa koplietošanas ceļiem. Būsim iecietīgi, jo mūsu karavīri mācās, lai būtu gatavi mūs aizsargāt. Militārajās mācībās *Saber Strike 22* un *Crystal Arrow 22* piedalās kopumā aptuveni 2800 karavīru un zemessargu no Latvijas un ASV, kā arī vēl no desmit valstīm, kuŗu vienības veido Latvijā izvietoto NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupu.

Tuvākajā laikā Latvijā būs ievērojama sabiedroto klātbūtne

Tuvākajā laikā Latvijā ieradīs ievērojams skaits sabiedroto valstu karavīru un militārās tehnikas, lai piedalītos iepriekš plānotās kopīgās militārās mācībās ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Kopīgas militārās mācības dos iespēju pilnveidot sabiedroto valstu militāro

vienību savietojamību taktisko operāciju laikā, tostarp demonstrējot spējas izpildīt uzdevumus ziemas apstākļos, kā arī trenēt izlūkošanas spējas, pārbaudīt Nacionālo bruņoto spēku infrastruktūras spēju uzņemt ienākošās vienības un veikt pretgaisa aizsardzības vienību treniņus.

Līdz 16. februārim Latvijā ieradīsies Itālijas bruņoto spēku vienība 100 karavīru sastāvā. 18. februārī uzsāksies ASV Bruņoto spēku pavēlniecības Eiropā vadītās starptautiskās militārās mācības *Saber Strike 22*, kas turpināsies līdz pat 23. martam. Laikā līdz 18. februārim pa koplietošanas ceļiem ar konvojiem ieradīsies aptuveni 400 ASV karavīri un aptuveni 100 tehnikas vienības, kā arī 22 kaujas helikopteri *AH-64 Apache*. Laikā līdz 28. februārim pa koplietošanas ceļiem virzienā no Lietuvas ieradīsies aptuveni 800 ASV karavīri un līdz 250 militārās tehnikas vienības.

Virkne militāro mācību ir plānotas maijā, kad Speciālo spēku krīzes pārvēršanas mācību "Trojan Footprint North" ietvaros ASV Speciālo uzdevumu spēki kopā ar Latvijas Speciālo operāciju pavēlniecību un Zemessardzi atstās savstarpēju sadarbību.

Latvijā pierobežā plāno veidot centrus iespējamo Ukrainas bēgļu uzņemšanai

Centrus iespējamo Ukrainas bēgļu uzņemšanai plānots veidot netālu no robežas, tajos nogādājot personas bez dokumentiem un iespējas nodrošināt sev dzīvesvietu Latvijā. Iekšlietu ministre Marija Golubeva (AP) mikroblogošanas vietnē *Twitter* paziņojusi, ka Iekšlietu ministrija (IeM) sagatavojusi plānu gadījumam, ja no Ukrainas Latvijā ierastos liels cilvēku skaits. Ministrijiem jāiesniedz komentāri šim plānam.

Iekšlietu ministres padomniece stratēģiskās komunikācijas jautājumos Linda Curika aģentūrai LETA skaidroja, ka IeM negatavojot vienu lielu izmitināšanas vietu, bet gan lūkojas uz vairākām vietām un sadarbību ar privāto sektoru. "Svarīgi, lai cilvēkiem, kuŗiem nav radu vai iespējas uzreiz atrast mitekli Latvijā, būtu kur palikt tūlīt pēc ierašanās," norādīja Curika. Uzņemšanas fazē tiek paredzēta uzņemšanas centru izveide netālu no robežas, kur nogādāt vai novirzīt personas bez dokumentiem, personas bez iespējas nodrošināt sev dzīvesvietu Latvijā un Latvijas robežu tam neparedzētās vietās šķērsojušās personas.

Pērn pieaugusi izbraukšu iedzīvotāju interese par atgriešanos Latvijā,

secināts reemigrācijas atbalsta pasākumos. Interesi par darba iespējām Latvijā un pārcelšanos izrādījuši latvieši, kas šobrīd uzturas gan Apvienotajā Karalistē, gan Īrijā, Nīderlandē, Zviedrijā un Somijā. Par tendencēm stāstīja Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Eiropas nodarbi-

nātības dienestu tīkla projekta vadītāja Līga Baufole. "Pagājušajā gadā mēs sākām organizēt šos seminārus, lai informētu Latvijas valstspiederīgos, kas dzīvo citās valstīs un plāno atgriezties Latvijā. Un pērn kopumā bija četri šādi reemigrācijas veicinātāji (tā ir iespēja noskatīties sev interesējošo semināru attālināti tiešsaistē, pieslēdzoties no datora vai citas elektroniskās iekārtas – *Red.*), tajos piedalījās vairāk nekā 120 dalībnieku. Tāpat šo tendenci, ka interese palielinās, parāda tas, ka sniegto individuālo konsultāciju skaits pieaug. Un pērn mēs sniedzām 200 šādas konsultācijas par atgriešanās jautājumiem."

Kadetu skolas audzēkņi krāj kilometrus Latvijas skolu Ziemas festivālā

Kandavas pirmās pavasarīgās dvesmas, apvienojumā ar putnu čalām un pirmajiem sniegpulksteņiem, vislabāk baudāmas svaigā gaisā. Tās visas nedēļas garumā izbauda arī Oskara Kalpaka profesionālās vidusskolas skolēni, piedaloties "Latvijas skolu Ziemas festivālā 2022", sacenšoties ar citu Latvijas vidusskolu audzēkņiem noietu kilometru skaitā.

Saeima atbalsta 40 miljonu eiro labas gribas atlīdzinājumu ebreju kopienai

Saeima galīgajā lasījumā atbalstīja likumu par labas gribas atlīdzinājumu ebreju kopienai. Likums paredz 40 miljonu eiro izmaksāšanu 10 gadu laikā ebreju kopienas organizācijām par holokausta dēļ zaudētajiem īpašumiem. Atlīdzinājuma apmēra piedāvātie aprēķini tapuši, vadoties pēc kādreiz ebreju kopienai Latvijā piederējušu 247 nekustamo īpašumu kadastrālās vērtības 2018. gada nogalē. Tie esot teju 48 miljoni eiro, kas likumprojektā noapaļoti līdz 40 miljoniem eiro. Šo summu lūgts izmaksāt no 2023. līdz 2032. gadam pa 4 miljoniem eiro gadā. Piešķirtos līdzekļus Latvijas ebreju kopienas restitūcijas fonds drīkstēs izmantot tikai tādu pasākumu un projektu finansēšanai Latvijā, kuŗi saistīti ar reliģiju, kultūru, izglītību, zinātni, veselības aprūpi, vēsturi, sportu, labdarību, Latvijas ebreju kultūrvēsturiskā mantojuma atjaunošanu un saglabāšanu. Tāpat tos varēs izmantot Latvijas ebreju draudžu un kopienu padomē ietilpstošo organizāciju darba atbalstam.

Pārceļ vakcinācijas sertifikāta derīguma termiņa stāšanās spēkā

Valdība 11. februārī, izdarot grozījumus rīkojumā par

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

Francija. 9. februārī Latvijas vēstnieks Francijā Eduards Stiprais piedalījās starptautiska mākslas projekta *EuroFabrique* izstādes atklāšanā kopā ar Francijas Eiropas lietu valsts ministru Klemanu Bonē, kā arī Francijas kultūras ministri Rozelinu Bašelo-Narkēnu.

Izstādē piedalījās arī pieci latviešu jaunie mākslinieki no Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA): Emma Sofija, Laura Veļa, Egons Perševičs, Ansis Rozentāls un Līga Trēgere, kā arī projektu un attīstības daļas vadītājs Jānis Gailītis un LMA prorektors Andris Vitoliņš. Studentu piedalīšanās notika ar akadēmijas rektora Kristapa Zariņa atbalstu.

Zviedrija. Pirmajā saietā Zviedrijā mītošajiem akadēmiskās jomas latviešiem bija iespēja brīvā gaisotnē uzrunāt, iepazīt un iesaistīt vienam otru domapmaiņā par un ap zinātni, pētniecību un inovācijām.

Pasākumā Latvijas Republikas vēstniece Zviedrijas Karalistē Ilze Rūse norādīja, ka Zviedrijā šādi akadēmiskie pasākumi ir sena tradīcija, un ļoti būtiski, ka akadēmiskā kopiena atjaunojas un turpina būt vērtīgs sadarbības partneris vēstniecībai un Latvijai, kā arī uzvēra, ka ikviena dalībnieka personīgais akadēmiskais panākums ir arī Latvijas panākums. Pasākumā ar pieredzi dalījās arī Sandra Martinsone, Latvijas studentu un pētnieku apvienības Lielbritānijā pārstāve, kuŗa prezentēja diasporas stiprošanas Lielbritānijā akadēmiskā jomā, kā arī dalībnieki savstarpēji diskutēja un prezentēja turpmākās savstarpējās sadarbības iespējas.

Uzbekistāna. 8. februārī Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs kopā ar plašu Latvijas uzņēmēju delegāciju, darba vizītē apmeklēja Uzbekistānas galvaspilsētu Taškentu.

ārkārtējās situācijas izsludināšanu, pārbidījusi vakcinācijas sertifikāta derīguma termiņu līdz ārkārtējās situācijas beigām jeb 1. martam. Vienlaikus, kā aģentūru LETA informēja Veselības ministrijā (VM), nākamajā otrdienā, 15. februārī, lemjot par ierobežojumu mazināšanu, Ministru kabinets šī termiņa stāšanās spēkā paredz pārcelt vēl tālāk – līdz 1. aprīlim. Tādējādi ar šo lēmumu līdz ārkārtējās situācijas beigām pagarināts laiks, kad par pilnībā vakcinētu tiek uzskatīta persona, kas pabeigusi primāro vakcināciju.

Rīkojuma grozījumu anotācijā norādīts, ka termiņš ticis pārbidīts, ņemot vērā, ka Latvijā notiek ļoti strauja Covid-19 izplatība, un šādos apstākļos arī daudzi cilvēki, kam 15. februārī beidzas primārās vakcinācijas derīguma termiņš, un būtu jāveic balstvakcinācija, to nevar paveikt, jo cilvēks ir inficējies ar Covid-19 vai kļuvis par kontaktpersonu un ir jāievēro stingrā izolācija vai mājas karantīna.

Koalīcija atbalsta nacionālās koncertzāles izveidi Kongresu namā

Koalīcija sēdē 7. februārī, atbalstījusi nacionālās akustiskās koncertzāles izveidi Kongresu namā. Par to pēc varas partiju pārstāvju tikšanās paziņoja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (*Jaunā Vienotība*). Koalīcijas sēdē tika uzklauts kultūras ministrs Nauris Puntulis (Nacionālā apvienība), kuŗš izklāstījis līdzšinējo nacionālās akustiskās koncertzāles izveides procesu. Valdošo partiju pārstāvji politiski atbalstījuši koncertzāles attīstību Kongresu namā, teica premjers, norādot, ka tuvākajā laikā šis jautājums tiks skatīts valdībā.

Veselības ministrs Daniels Pavļuts (*Attīstībai/Par!*) sacīja: izskatās, ka nacionālās akustiskās koncertzāles projekts būs dzīvotspējīgs, jo tam atbalstu paudusi arī Rīgas pašvaldība. "Šķiet, ka samezglojums ir pārvarēts un turpmākais ir tikai praktiskas dabas jautājums," piebilda Pavļuts.

Koncertzālēs atgriezies rokopera "Kaupēns, mans mīlais"

Februāra beigās uz Latvijas koncertzāļu skatuvēm atgriezies Jāņa Lūsēna un Māras Zālītes rokopera "Kaupēns, mans mīlais", aģentūru LETA informēja "Producentu grupa 7". Pirmās divas izrādes būs skatāmas šī gada 26. februārī Jelgavas kultūras namā, kā arī izsludināta papildizrāde Liepājā 27. februārī. Kā skaidroja jauniestudējuma producenti Aigars Dinsbergs, ārkārtas situācijas dēļ izrādes nācās apturēt, bet mākslas darbā iekodētie vērtējumi par mūsu sabiedrību, tās maldiem, mītiem un sirdsapziņu šodienas kontekstā ir kļuvuši vēl aktuālāki. Kaupēna lomu atveido jaunais Latvijas Nacionālā teātra aktieris Raimonds Celms, Dzēniņi ir Zigrīds Muktupāvels, kuŗš izdzied nu jau par leģendām kļuvušos hītus, bet Kaupēna mīļoto meiteni Valliju atveido Madara Gaile.

Latviju Eirovīzijas dziesmu konkursā pārstāvēs grupa „Citi zēni” ar dziesmu „Eat Your Salad”

Otrā. vietā ierindojās Aminata ar dziesmu "I'm Letting You Go", savukārt 3. vietā palika apvienība "Bujāns" ar dziesmu "He, She, You & Me".

Ziņas sakopojis P. KARLSONS

KĀRLIS
STREIPS

1922. gada 16. februārī laikrakstā *Latvijas Vēstnesis* publicēts raksts ar virsrakstu "Satversmes sapulce." Tas sākās šādi: "Vakar sēdi atklāja prezidents J. Čakste plkst. 6 vakarā. Ārpus dienas kārtības vārdu ņem A. Petrevics un liek priekšā apsveikt Lietuvu viņas neatkarības 3 gadu pastāvēšanas svētkos 16. februārī. To pieņem vienprātīgi, atskatot skaļiem aplausiem. Diplomātu ložā Lietavas pilnvarotais ministrs Latvijā Dr. Šauniuss." Un beigās – "Ar to satversmes likuma pirmās daļas apspriešana izsmelta. Cielēns liek priekšā visumā par likuma pieņemšanu nebalstot, kamēr būs caurskatīta arī likuma otrā daļa. Tam pretojas Petrevics. Balsojot likumu pieņem ar visām balsīm, atturoties 5 latgalešu kristīgiem deputātiem."

Jā, šogad 15. februārī atzīmējama Latvijas Republikas Satversmes pieņemšanas simtgade. Saeimā bija svinīgs pasākums tam par godu. Komentāru rakstīju iepriekšējā svētdienā, tāpēc jāraksta, ka bija paredzēts viesus uzrunāt Saeimas priekšsēdētājam Inārai Mūrniecei, Valsts prezidentam Egilam Levitam, ministru prezidentam Krišjānim Kariņam un Satversmes tiesas priekšsēdētājam vietniekam Aldim Laviņam. Vietnieks tāpēc, ka Satversmes tiesas priekšsēdētājam Sanitai Osipovai četras dienas pirms pasākuma beidzās ter-

miņš amatā, un jauns priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vēl nebija izraudzīta.

Latvijas Satversme ir ļoti lakoniska. Pētot tēmu internetā, uzgāju faktu, ka īsākā konstitūcija pasaulē esot Monako pamatlikums ar 10 nodaļām un 3814 vārdiem. Mūsu Satversmē ir tikai astoņas nodaļas un 3414 vārdi – tāpat, vēl lakoniskāka par Monako pamatlikumu.

Taču garums vai īsums, protams, nav galvenais rādītājs. Laika gaitā mūsu Satversme grozīta daudzkārt. Reizēm tas bijis sakarā ar starptautiskiem notikumiem, piemēram, lai atspoguļotu faktu, ka Latvija bija iestājusies Eiropas Savienībā. Citreiz tie bijuši politiski lēmumi. 1997. gadā noteikts, ka Saeimas vēlēšanas turpmāk un vienmēr būs oktobra pirmajā sestdienā (šogad 1. oktobrī), kā arī tas, ka turpmāk gan Valsts prezidenta, gan arī Saeimas deputātu pilnvaru termiņš būs nevis trīs gadi, kā tas bija pirms tam, bet gan četri gadi.

2002. gadā Satversmē ierakstīts Saeimas deputāta zvērests. 2004. gadā precizēti noteikumi par to, kā Valsts prezidents var apturēt Saeimā pieņemtu likumu un kādas ir Saeimas deputātu tiesības, aicinot Valsts prezidentu to neizsludināt. Nākamajā gadā grozīts Satversmes 110. pants, lai precizētu un uzsvērtu, ka jēdziens „laulība”

nozīmē vienu vīrieti un vienu sievieti.

2014. gadā Saeima Satversmei pievienoja jaunu un, manuprāt, nevajadzīgi deklarātīvu preambulu, kurā cita starpā apgalvots, ka "Latvijas identitāti Eiropas kultūrtelpā kopš senlaikiem veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latviskā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības." Tā ir maigi sakot vienkāršota versija par to, kas mūsu valsts teritorijā ir noticis kopš senlaikiem, bet lai tā būtu.

Pēdējoreiz Latvijas Republikas Satversmes grozīta 2019. gadā, pantā par Valsts prezidenta ievēlšanu nomainot vārdu "aizklāti" uz vārdu "atklāti." Pašreizējais Valsts prezidents Egils Levits ir pirmais, kurš ievēlēts, deputātiem vairs neslēpjoties aiz anonimitātes. Tas nepārprotami bija pareizais lēmums.

Minētajā laikraksta materiālā, ar ko sāk šīs nedēļas komentāru, pašās beigās bija šāds teksts: "Sēdi slēdz plkst. 8 vakarā. Nākošā sēde rīt, 17. februārī, plkst. 5 p.p."

Jau minēju, ka tajā dienā, kad Satversmes sapulce pabeidza darbu pie Satversmes 1. daļas, sapulces loceklis Fēlikss Cielēns aicināja par to nebalstot, iekams nebūs akceptēta otrā daļa. Šo domu vairākums noraidīja, un labi vien bija, jo otrajā daļā bija paredzēts noteikt cilvēka un

Pamatlikuma simtgade

pilsoniskās tiesības Latvijā. Sarunu dalībnieki nespēja nonākt pie kopsaucēja ne par tiesībām kā tādām, nedz arī par to, kam šīs tiesības pienāktos (un arī dzimšanas nepienāktos). Galu galā Satversmes sapulce otro daļu noraidīja, un tikai 1998. gadā

6. Saeima pamatlikumam pievienoja jaunu, astoto nodaļu par cilvēka pamattiesībām.

Tāpat kā tas bija Satversmes sapulcē, arī Saeimā deputāti pamatīgi sagāja ragos attiecībā uz cilvēka tiesībām un to apjomu. Interesantā kārtā, balsojums trešajā un galīgajā lasījumā minētā gada 15. oktobrī bija pāris nedēļas pēc 7. Saeimas vēlēšanām, kurās trīs no 6. Saeimā pārstāvētajām partijām zaudēja visus mandātus

un tāpēc pārstāvēniecību parlamentā. Tomēr balsojums notika, un tāpat kā tas bija Satversmes sapulcē, pieci deputāti atturējās. 74 balsoja par.

Satversmes sapulce apsprieda cilvēka tiesību sadaļu, kurā cita starpā bija teksts "kārtas Latvija nepastāv. Muižniecības un citi tituli ir atcelti, un tos no jauna nevar piešķirt." Lieki teikt, tas bija aktuāli 1922. gadā, bet ne 1998. gadā. Pamata definīcija par pilsoņu tiesībām bija, ka, "neskatoties uz dzimumu un ticību, visi pilsoņi ir vienlīdzīgi likuma priekšā." 6. Saeimas apstiprinātajā 8. nodaļā atrodama plašāka definīcija: "Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas." Plašāka definīcija, un ne vienmēr atbilstoša dzīves realitātei mūsu valstī.

1922. jūnijā Satversmes sapulce pieņēma likumu par apspirinātās 1. daļas stāšanās spēkā minētā gada 7. novembrī. Tas arī bija datums, kad pirmoreiz sapulcējās oktobrī ievēlētās 1. Saeimas deputāti, un Satversmes sapulce līdz ar to tika slēgta.

Valsts pamatlikuma simtgadē ir īstais brīdis Satversmes sapulces deputātiem pateikt paldies par ļoti nopietnu un pārdomātu darbu!

JURIS
LORENCIS

2020. gada martā man bija izdevība satikt labu paziņu, katoļu priesteri Andri Priedi, koļu intervēju laikrakstam *Latvijas Avīze*. Tas bija pats *Covid-19* pandēmijas sākums. Latvijas valdība nupat bija izsludinājusi ārkārtas stāvokli. Skolas, sporta zāles, kafejnīcas un daudzi veikali tika slēgti. Visapkārt maskas, aicinājumi izolēties, sargāties vienam no otra, nesatīkties. Valdība nenoteiktība un trauksme. Svarīgākās ziņas medijos – cik cilvēki saslimuši, cik miruši. Latvijā tolaik ar *Covid-19* inficējās ap 20 cilvēki dienā. Tas bija gavēņa un Lieldienu gaidīšanas laiks. Mēs ar priesteri sēdējām viņa vecāku mājas dārzā, Rīgas pievārtē, Bauskas šosejas malā un pieminējām citas Lieldienas, kas tika svinētas 1949. gadā. Šajā mūsu tautai liktenīgajā gadā Lieldienas iekrita 17. aprīlī, tikai trīs nedēļas pēc 25. martā notikušās deportācijas. Un tomēr dzīve turpinājās. Priesteris Priede to komentēja šādi: "Tās bija smagas Lieldienas – gan aizvestajiem, gan palicējiem. Tomēr cilvēki sēja labību arī mēra un kaŗa laikos, zeme jau nepalika atmatā.

Vistas nepārstāja dēt, govīs deva pienu. Mani vecāki stāsta, ka kaŗa gados bijis nesalīdzināmi grūtāk nekā šajā kovidā laikā."

Kopš šīs sarunas pagājuši gandrīz divi gadi. Pandēmija turpinās, mediji joprojām publicē statistiku par inficēto un mirušo skaitu. Brīdī, ka es rakstu šīs rindas, Latvijā ik dienu ar *Covid-19* inficējas vidēji 10 000 cilvēku. Nāves gadījumu skaits – ap 10 dienā. Salīdzinot ar pirmajām pandēmijas nedēļām, saslimušo skaits pieaudzis 50 reizes! Tomēr tagad par par vīrusu runā daudz mazāk. Un ne jau tikai tādēļ, ka *Covid-19* omikrona paveids ir mazāk bīstams, ka slimošana parasti norit viegli vai pat bez simptomiem. Vienkārši cilvēki pamazām pieraduši pie ārkārtas situācijas. Kā teica priesteris – cilvēki sēja labību arī mēra un kaŗa laikos. Turklāt blakus

Covid-19 statistikai parādījušies citi, ne mazāk trauksmaini cipari. Inflācija un augošās cenas. Migranti, kuŗi mēģina šķērsot Baltkrievijas-Latvijas robežu. Krievijas armijas vienības, kas tiek savilkas pie Ukrainas robežām. Mēs esam noguruši no sliktām ziņām un

gluži instinktīvi mēģinām sevi no tām pasargāt. Kā tagad dažkārt mēdz teikt – rūpēties par "informātīvo higiēnu". Cenšamies mazāk lasīt ziņas, retāk ieslēgt televizoru.

Bet ne vienmēr tas izdodas. Patiesībā modernais cilvēks ir pārņemts ar skaitļiem un statistiku. Viņam šķiet, ka skaitļu zināšanas dod gluži vai maģisku varu pār reālo dzīvi. Ka visu iespējams izziņāt, paredzēt un nepieciešamības gadījumā arī kontrolēt, mainīt vēlamā virzienā. Tagad mēs redzam, ka tā tas nav. *Covid-19* vīruss briesmīgs ar to, ka nelūgts un nepļānots ielaužas cilvēka dzīvē. Un skaitļu zināšana te maz ko var mainīt. Vienlaikus brīžiem sāk likties, ka tie, kuŗi mūs visvairāk baida ar vīrusu, paši ir vismazāk ieinteresēti tā izzušanā. Farmācijas firmas, kas ražo vakcīnas un zāles. Testu laboratorijas, sejas masku, respiratoru un dezinfekcijas līdzekļu tirgotāji. Specdienesti, kas ar vakcinācijas sertifikātu (tā saucamo "QR kodu") palīdzību var viegli izsekot cilvēkus. Un, visbeidzot, daži žurnālisti un eksperti, kuŗi alkst nemitīgi uzmanības. Bet dažreiz viņi

Nogurums no skaitļiem

pārcenšas. Šī gada 6. janvārī Ministru kabineta ārkārtas sēdē uzstājās Nacionālā veselības dienesta eksperts Ņikita Trojanskis. Viņš izteica prognozi, ka februāra vidū Latvijā katru dienu saslimšot 25 000 cilvēku, bet slimnīcās vienlaikus ārstēšoties vismaz 6000 *Covid-19* pacientu. Apokalipses cienīga vīzija! Trojanskis īsā laikā kļuva par īstu mediju "zvaigzni", viņu intervēja laikraksti, radio un televīzijas. Pagāja mēnesis. 8. februārī Latvijas slimnīcās ārstējās 1060 cilvēku, kuŗiem organismā bija konstatēti *Covid-19* vīruss. No šiem pacientiem tikai puse atradās klīniskās vīrusa dēļ, pārējiem "kovids" bija blakus diagnoze citai, daudz nopietnākai saslimšanai. 8. februārī notika kārtējā valdības sēde. Tajā Ministru prezidents Krišjānis Kariņš raksturoja Trojanska iepriekš sniegtās prognozes kā "katastrofāli nepareizas". Nelaime tā, ka valdība veselu mēnesi pieņēma lēmumus, vadoties no šīm kļūdainajām prognozēm. Kamēr Lietuvā, Igaunijā un Skandināvijā *Covid-19* ierobežojumi pakāpeniski tiek atcelti, Latvija joprojām turpina dzīvot ārkār-

tējās situācijas režīmā. Liepājnieki ironizē, ka netālajā Klaipeņā nedēļas nogalē lielveikalos latviešu valodu dzirdot tikpat, cik lietuviešu.

Kaimiņu izlēmīgā rīcība beidzot iedrošinājusi arī mūsu politiķus. Krišjānis Kariņš paziņojis – nepamatotie ierobežojumi jāpārskata un jāpielāgo "reālajām vajadzībām". Līdzīgi sācis runāt pat veselības ministrs Daniels Pavļuts. Viņš iesaka marta sākumā atteikties no *Covid-19* sertifikātiem veikalos, bet pārējos ierobežojumus atcelt aprīlī. Diemžēl chaotiski un novēloti lēmumi nerada ticību politiķu un ierēdņu teiktajam. Bet, ja tādi eksperti kā Trojanskis patiesībā ne ar ko neriskē, tad politiķiem jāreķinās ar neveikmi gaidāmajās 14. Saeimas vēlēšanās. Līdz 1. oktobrim vairs nav ilgi jāgaida.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Neviens Donāta Vucina darinātu kokli no rokām nelaiž

MĀRA VUCINA

“Kur kokle, tur koklētājs, kur koklētājs – tur brīvs gars.” Šī tradicionālo kokļu meistara Donāta Vucina (1934–1999) atziņa savā veidā ir Latvijas koklētāju vadmotīvs. Lai arī kokļu meistars Mūžībā devies jau vairāk nekā pirms 20 gadiem, tomēr viņa darinātās kokles vēl aizvien ir liela vērtība praktizējošu mūziķu vidū, kā arī cilvēkiem, kurus interesē latviešu tradicionālā kultūra un etnografija.

Ar kokļu izgatavošanu meistars aizrāvās ap 1983. gadu, kad bija beidzis darbu Ogres milicijā. Kā gan cilvēku, kurš strādājis par kriminālekspertu, varētu interesēt kokļu būvēšana? Donāts Vucins visu savu dzīvi bija radoša personība, par to liecina viņa interese un praktiskās spējas dažādās mākslas jomās, piemēram, gleznošanā, grafikā, juvelierizstrādājumu izgatavošanā, restaurēšanā, galdniecībā.

Kokļu darināšana Donāta Vucina dzīvē iezīmējās kā jauns, vēl radošs dzīves posms, ko veicināja pārcelšanās uz lauku mājām Madžūlos, netālu no Varakļāniem, taču sākotnēji Donāta Vucina darbnīca atradās viņa Ogres dzīvokļa pagrabstāvā. Kokļu izgatavošana bija samērā skaļa nodarbe, un tas sadusmoja citus dzīvokļa iemītniekus. Dzīvokļa kaimiņi vērsās pēc palīdzības pie Vucina kā pie krimināleksperta, lai atrastu trokšņotāju. Neviens nenojauta, ka krimināleksperts un trokšņotājs ir viena un tā pati persona... Meistars savā lauku

spēlēšanai, stāvēt kājās, – josta ir kā kokles balsts, kas apliks ap kaklu. Interesanti, ka vienai koklei meistars iestrādājis rakstuzīmē dzintaru, bet kokles īpašnieks etnomūzikologs Valdis Muktupāvels nezina, kāpēc tieši tas tika darīts.

Donāta Vucina kokļu izgata-

Latvīte Cirse ar Donāta Vucina darinātu kokli

vošanas dzīvesposms aizsākās ar iedvesmu tieši no Valža Muktupāvela puses: “Donāts restaurēja vecu cītaru, un pēc tam viņš gribēja pats izgatavot cītaru. Ieteicu, lai labāk taisa kokles.”

tus, un pateica – skaidrs!” Ar to Vucinam pietika, lai sāktu darināt kokles.

Valdis Muktupāvels pats jau bija izgatavojis un spēlējis kokles, līdz ar to spēja Vucinam asistēt. Vucina pirmo kokļu materiāli bijuši no vecu māju dēļiem, kā arī no... Ogres milicijas durvju sliekšņa. Savukārt citas kokles darinātas no zibens spertiem kokiem, kā arī jau noskatītiem kokiem, kurus pēc nozāģēšanas kaltēja. Meistara izaugsme nevar notikt bez mēģinājumiem un uzlabojumu meklēšanas, līdz ar

vels uzstājās ar lekcijām par mūzikas instrumentiem vairākās Latvijas skolās un semināros, kā arī 1989. gadā nometnē 3x3 Toronto, kas ir ar folkloras ievirzi. Līdz ar to par Vucina koklēm interese bija ne tikai Latvijā, bet arī trimdas latviešu vidū, un viņi, ciemodamies Latvijā, mēroja ceļu uz Latgali, lai iegādātos Donāta kokli. Brauca arī interesenti no Baltkrievijas un Rietumeiropas valstīm.

Ne visi varēja atļauties iegādāties kokli, tādēļ palaikam tika maksāts nevis naudā, bet gan palīdzot lauku darbos. Vucina

iegādātos kokli. Meistars piedāvāja izvēlēties vienu no četrām. Tagad Dacei ir divas Vucina darinātās kokles. Otrā kokli Vucins uzdāvināja, jo viņam šķita, ka par pirmo kokli tika pārmaksāts. Daces Veinbergas sajūtas, spēlējot kokli, saistās ar fizisku vibrāciju sajūšanu. Kokles tapas Veinberga pielīdzina skulptūrām un atklāj, ka kokles stīgas nebija plīsušas vairāk nekā 25 gadus. Interesanti, ka pēc Daces Veinbergas Vucina kokļu paraugiem Kanādā dzīvojošs igauņu meistars izgatavoja vairākas kokles, tomēr koka tapu vietā izmantoja metālu.

Savukārt mūziķis Artūrs Uškāns Vucina kokli nopirka 1996. gadā no koklētāja Māra Muktupāvela. Uškāns par Donāta Vucina koklēm izsakās ar īpašu atzinību: “Donāta kokles koklētājiem ir kā vijolniekiem Stradivāri vijoles. Neviens neizlaiž no rokām!” Artūrs Uškāns kokles skanējumu pielīdzina stīgu ērģelēm. Kā būtisku aspektu viņš min to, ka kokli iespējams uzskatīt ar pirkstiem, neizmantojot speciālu skaņošanas atslēgu.

Koklētājas Latvītes Cirses rokās kokle nonāca 2004. gadā pavisam neticamā veidā: “Bieži devos uz darbnīcu pie kokļu meistara Imanta Robežnieka, lai tehniski apkoptu savu instrumentu. Pie sienas pamanīju karājamius Vucina kokli bez stīgām, bez dažām tapiņām, ar atlimējušos skaņu dēlīti. Ar meistara atļauju pāris reizi devos uz darbnīcu pati kokli apkopt, uzstīgot, salīmēt. Tā tiku pie brīnišķīga instrumenta.” Latvīte Cirse uzsver, ka viņas īpašumā esošās Vucina kokles skaņa un tembrs ir atzinīgi novērtēti starptautiskā koklēm radniecīgo instrumentu spēles konkursā un festivālā Somijā. Īpaši tika izcelts, ka koklei ir gan zvanīgi dzidrs, gan spēcīgi piesātināts skanējums.

Donāts Vucins tika uzdāvināja kokli arī sievas radniecei Maijai Rijniecei 18. dzimšanas dienā. Tomēr kokle daudz netika spēlēta, un to glabāja mājās. Savukārt Maijas meitai Ilzei Rijniecei radās interese spēlēt kokli, un mamma uzdāvināja klusējošo instrumentu meitai. Ilze Rijniece ne tikai spēlēja kokli un dzied, bet arī komponē mūziku tieši ar kokli. Ilze savu kokli raksturo kā ļoti tuvu, miļu, ērtu un novērtēto kā mantojumu.

Pēc kokļu meistara nāves viņa audzmeita Marika Zeimule ar domubiedriem Donāta Vucina mājās, kas tagad saucas “Latgaļu sātā”, 2001. gadā sarīkoja pirmās Kokļu dienas, mudinot sabraukt tos, kas spēlēja tieši Donāta kokles. Pasākums ar laiku pārauga par etnografisko kokļu miļotāju sanākšanu, dodot impulsu mūsdienās pazīstamajai koklētāju kustībai.

Šis raksts patapināts no žurnāla *Mūzikas Saule*, 2021, nr. 4. Ja vēlaties kļūt par šī daudzpusīgā un informācijas bagātā žurnāla (92 lpp., krāsains, ilustrēts) pasūtītājiem, dariet to: <https://www.muzikas.saule.lv/subscription/>

Donāts Vucins ar meitu Daci

to Vucina kokles ir atšķirīgas. Tās ir kā masas vai brāļi, proti, tām ir viens un tas pats radītājs, bet tās ir individuālas, atšķirīgas, ar savām iezīmēm, savu izteiksmi.

Valdis Muktupāvels atceras, ka

kokļu īpašnieku atmiņās saglabājušies brīži, kad un kā instruments ticis iegūts, kā arī atmiņas par meistara personību.

Vienu no pirmajām koklēm Vucins uzdāvināja mūziķei Bi-

Kokļu dienu dalībnieki. Otrā no kreisās Marika Zeimule, pirmais no labās Dainis Mjartāns

mājā ierīkoja darbnīcu un turpināja darināt kokles, kā arī nodarbojās ar juvelierizstrādājumu izgatavošanu, restaurēšanu un lauksaimniecību.

Donāts Vucins iedvesmoja savu sievu Astrīdu Vucinu aust jostas, līdz ar to ģimenē valdīja latviski radoša noskaņa. Sievas radītās jostas bieži vien papildināja kokļu vizuālo tēlu, kā arī bija pielietojamas praktiski, proti, kokļu

Lai Donāts Vucins varētu sākt būvēt kokles, Muktupāvels viņam parādīja Jūlija Sproģa grāmatu “Senie mūzikas instrumenti un darba un godu melodijas Latvijā”. Viņi arī kopīgi apskatīja Latvijas PSR Vēstures muzeja (šobrīd Latvijas Nacionālais vēstures muzejs) krājumā esošās kokles. Valdis Muktupāvels muzeja apmeklējumu atceras šādi: “Donāts apskatīja, nomērija instrumen-

Vucins dažu kokļu iekšpusi noklājis ar zelta putekļu šķidrumu. Nav tieši zināms, kurām koklēm meistars šo procesu veicis, tomēr iespējams, ka zelta putekļu šķidruma ietekmējums kokļu skanējumam.

Par Donātu Vucinu un viņa darinātajām koklēm cilvēki uzzināja, pateicoties Valdim Muktupāvelam – viņš bija kā starpnieks starp meistaru un “klientiem”. Sākot no 1981. gada, Muktupā-

rutai Ozoliņai. Viņai bija ļoti svarīgi iepazīt pašu meistaru. Ozoliņa Vucinu redzēja kā radošu, interesantu un dzīvīgu cilvēku, kurš spēj aizraut savā kvēlojumā. Vucina darinātās kokles tembru Biruta raksturo kā zemu, un tas teicami papildina viņas pašas balss skanējumu.

Toronto latviete Dace Veinberga 1989. gada 31. decembrī pirmo reizi devās uz Latviju, lai

Vēlēšanas kā iespēja palīdzēt savai valstij

Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja Kristīne Bērziņa intervijā Ligitai Kovtunai

Cik tālu ir 14. Saeimas vēlēšanu sagatavošana?

Sācies pats saspringtākais posms – palikuši astoņi mēneši līdz vēlēšanām, un šobrīd pats aktuālākais ir 1) iepirkuma procedūras, 2) instrukciju labošana un pielāgošana jaunākajiem likuma grozījumiem, kā arī iepriekšējās pieredzes analīze; 3) vēlēšanu organizēšana ārvalstīs. Kas attiecas uz vēlēšanām ārvalstīs, pats sarežģītākais ir tas, ka vēlēšanu iecirkņus un komisijas izveido tikai vasarā, tātad vien 120 dienas pirms vēlēšanām. Iecirkņus jāpiesaka līdz 18. jūnijam, un, lai uzreiz varētu ķerties pie darba, laikus ir skaidri jāzina, piemēram, budžets u. c. Tālab jau bijušas tikšanās ar Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu, un šobrīd ir skaidrs, ka no diasporas interese par iecirkņu veidošanu izteikta no 102 vietām pasaulē, tostarp 45 Latvijas pārstāvniecībās, pārējās – no tautiešu organizāciju pusēs. (ASV šobrīd ir pieteikti 12 iecirkņi. – Red.)

Latvijā Saeimas vēlēšanās šogad pirmo reizi tiks lietots vēlēšanu tiešsaistes reģistrs, un tas nozīmē zināmas prasības attiecībā uz tehniskajām prasmēm. Proti, katrā iecirknī jābūt cilvēkam, kas sagatavots prasmīgi rīkoties ar tehnoloģijām. Saprotams, ne jau ļoti augstā līmenī, bet būs jāprot saslēgt vadi datoriem, pieslēgt interneta sistēmas, kam ir vistiešākais sakars ar datu drošības jautājumiem – tiem, kā arī vēlēšanu rezultātu apkopšanai ir jābūt drošā tīklā. Praktiski tas nozīmē, ka uz vēlēšanu iecirkņiem no Latvijas tiks nosūtīta arī speciāla ierīce datortehnikas pieslēgšanai Latvijas internetā. Šim darbam jau sagatavots informatīvais materiāls, Ārlietu ministrija apzinājusi cilvēkus, kas ir gatavi to apgūt, un rezultātā ir šie minētie 102 iecirkņi.

Ir kāda ļoti laba ziņa – attiecībā uz balsošanu pa pastu, kas līdz šim tomēr aturējies daudzus tautiešus piedalīties vēlēšanās, īpaši vecāko paaudzī!

Jā, tā ir laba un svarīga ziņa, proti, pirmām kārtām – balsošanai pa pastu vairs nevajadzēs nogādāt savu pasi vēstniecībā, lai tajā iespiestu spiedogu. Balss-tiesīgajam Latvijas pavalstniekam būs tikai jāaizpilda pieteikums papīra formātā un parakstīts pa pastu jānosūta attiecīgajai Latvijas pārstāvniecībai savā mītnes zemē. (Valstīs, kur mūsu pavalstnieki lieto elektronisko parakstu, iesniegumu varēs nosūtīt elektroniski. – Red.) Esmu pārliecināta, ka šis veids katrā ziņā veicinās lielāku skaitu vēlēšanu balsot. Katrā ziņā uz to aicinu!

Kā tautieši ārzemēs par to uzzinās? **Laika un Brīvās Latvijas lasītājus aicinu dalīties ar šo ziņu, informācija būs arī mūsu mājaslapās – www.laiks.us un www.brivalatvija.lv!**

Cik spēdami, sadarbosimies gan ar diasporas medijiem, gan PBLA, ELA, ALA, gan citām latviešu organizācijām. Attiecībā uz pasta balsošanu vēl viens jau-

nums – vēlēšanu materiālus sūtīsim e-pastā, nevis pa pastu. Līdz ar to vēlēšanu zīmī jeb to sarakstu, par ko viņš nolēmis balsot, izdarīs tajā atzīmes, ieliks aploksnē, tad šo aploksnī – lielākā aploksnē un nosūtīs uz tuvāko pasta vēlēšanu iecirkni. (Tādi šobrīd plānoti 26. – Red.) Tādējādi mēs ietaupām laiku gan savu kandidātu izvēles iespējām (vēlēšanu kandidātu saraksti tiek noslēgti 2. augustā, un tad vēl pāriet zināms laiks, pa kuŗu kandidātūras attiecīgās iestādēs tiek pārbaudītas).

Kristīne Bērziņa: "Tieši šo, 14. Saeimas vēlēšanu sakarā man pats būtiskākais šķiet tas, ka, nepiedaloties balsošanā, mēs paveram ceļu mūsu valstij nedraudzīgiem spēkiem izvērst retoriku par Latviju kā neizdevušos valsti. Šābrīža drošības situācijā tas ir īpaši būtiski, pat izšķiroši."

Un tomēr – kāpēc sava balsošanas zīme jāšūta pa pastu, kāpēc nevar elektroniski?

Latvijā nav iespējas balsot internetā, un galvenais iemesls tam ir drošības apsvērumi.

Kā jūs – gan kā privātpersona Kristīne Bērziņa, gan kā amatpersona, CVK priekšsēde – motivētu ārvalstīs mītošos tautiešus katrā ziņā piedalīties Saeimas vēlēšanās?

Tieši šo, 14. Saeimas vēlēšanu sakarā man pats būtiskākais šķiet tas, ka, nepiedaloties balsošanā, mēs paveram ceļu mūsu valstij nedraudzīgiem spēkiem izvērst retoriku par Latviju kā neizdevušos valsti. Šābrīža drošības situācijā tas ir īpaši būtiski, pat izšķiroši. Un vēl – par attaisnojumu savam lēmumam nedoties balsot bieži dzirdams, ka „Saeima strādā neēdīgi, es jau tāpat neko nevaru ietekmēt.” Tas vienkārši diskreditē valsti, kurpretim piedalīšanās vēlēšanās nozīmē cienīt demokrātiju un cienīt savu valsti. Galu galā – izvēlēties brīvību!

Par to, „vai mana balss var ietekmēt”, – ir dati, ka pilsoņi ārzemēs aizvadītajās vēlēšanās ar saviem balsojumiem ir nodrošinājuši trīs deputātu mandātus no simt, un tas, manuprāt, ir gluži cienīgi, ja ņemam vērā, ka vēlēšanās piedalījās vien 24 % diasporas (rēķinot no oficiālajiem PMLP datiem). Attiecīgi – jo vairāk tautiešu ārzemēs nobalsos, jo vairāk, iespējams, kvalitatīvu deputātu būs mūsu likumdevējā.

Matēmatiski tā noteikti nav taisnība, ka viena balss neko neietekmē – viens plūs viens

neņem vērā, ka arī lielai daļai jaunās paaudzes ir savs, izveidojus pasaules redzējums.

Jāteic, Latvijā vēlēšanu aģitācija vispār norisinās ļoti īsu laika posmā. Īpaši tas ietekmē tautiešus ārzemēs, kas praktizē pasta balsošanu – izvēles un sagatavošanās procesam ir daudz par maz laika! Mēs, vēlēšanu administratori, šogad to mainām un sākam jau tagad informēt vēlēšanu ārvalstīs, bet – vai deputātu kandidāti laikus „aizkļauvēsies” līdz savam vēlētajam, nav mūsu ziņa.

Ne jūs, ne arī es nevaram atklāti paust savas simpātijas kādam politiskajam spēkam, bet runāt par izvēles kritērijiem gan varam. Kādi tie ir jums?

Pirmām kārtām – raudzīt saprast, kur plašajā informācijas klāstā ir patiesība, kur – viltus ziņa. Visātrāk partijas savus vēlētajus sasniedz caur sociālajiem tīkliem, un te jābūt īpaši vēriņiem, jāanalizē. Un vēl – iepriekš paveiktais darbs, personālijas un viņu veikums, izglītība, pieredze, vai no viņa varēs sagaidīt kvalitatīvu darbu valsts parlamentā. Mani personīgi kaitina šķelšanās partiju vidē un jaunu partiju

dibināšana, savā izvēlē esmu konservatīva. Skaidrs, ka partiju šķelšanās un pārformēšanās arī vairo vēlēšanu skepsi. Acīmredzot pie vainas ir arī mūsu demokrātijas nelielais vecums.

23. februārī pl. 11.00 un 18.00 pēc Latvijas laika kopīgi ar AM Konsulāro departamentu notiks pirmais tiešsaistes seminārs diasporas pārstāvjiem, kuŗi vēlētos iesaistīties iecirkņu veidošanā. Tēmas: par balsošanas iespējām, iecirkņu veidošanu un atbildes uz jautājumiem. Rīta seminārs domāts potenciālo iecirkņu pārstāvjiem no Austrālijas, Jaunzēlandes, Eiropas valstīm un Austrumāzijas, bet vakara seminārs – pārstāvjiem no Amerikas Savienotajām valstīm un Kanadas. Būs arī ieraksts, ko varēs noklausīties ērtā laikā, ja nebūs iespēju pieslēgties semināram.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

UZZIŅAI

Balssotāšanas iespējas ārvalstīs

Balssotāšana pa pastu

* Klātienē jebkuŗā vēlēšanu iecirknī ārvalstīs vēlēšanu dienā vai pa pastu, iepriekš piesakoties (vēlāk drīkst pārdomāt un nobalsot iecirknī).

* Iesniegumu var iesniegt Latvijas pārstāvniecībā, kuŗā atradīsies pasta balssotāšanas iecirknis, tas jāšūta pa pastu, e-pastu vai jāaiznes klātienē no 23. jūlija līdz 9. septembrim.

* Pasta balssotāšanai var pieteikties arī elektroniski internetā – portālā www.latvija.lv vai PMLP mājaslapā – no 27. augusta līdz 9. septembrim.

* CVK pieļauj, ka tiešsaistes vēlēšanu reģistra radīto iespēju dēļ varētu pieaugt ārzemēs esošo vēlēšanu skaits, kas izvēlēties balsot pa pastu, jo, tai piesakoties, būs pietiekami aizpildīt pieteikumu, un vairs nebūs iepriekš jāsaņem spiedogs pasē, dodoties uz kādu no Latvijas pārstāvniecībām klātienē vai sūtīt pasi pa pastu.

* Lai pieteiktos pasta balssotāšanai, jābūt e-pasta adresei vai oficiālai e-adresei, uz kuŗu vēlas saņemt balssotāšanas materiālus, iespējai izdrukāt vēlēšanu zīmī, divām pasta aploksnēm – vienai lielākai, otrai mazākai, iespējai nosūtīt balsojumu pa pastu vēlēšanu iecirkņa komisijai līdz vēlēšanu dienai.

* Lai izveidotu iecirkni ārpus Latvijas pārstāvniecības telpām, Centrālajā vēlēšanu komisijā no 3. jūnija līdz 18. jūlijam jāiesniedz 36 vēlēšanu parakstīti iesniegumi.

* Šādam iecirknim vajadzīgas piemērotas telpas, iespēja sagādāt nepieciešamo iecirkņa aprīkojumu (interneta pieslēgums, datori, printeris, vēlēšanu kabīnes un nodalījumi aizklātai balssotāšanai, vēlēšanu kaste, galdi, krēsli, kancelejas preces, iecirkņa komisijas locekļu kandidāti (3 – 7), iecirkņa vadītājs, iespēja noteikto laiku pirms vēlēšanām saņemt balssotāšanas materiālus un tos droši uzglabāt.

Balssotāšana ar reģistrācijas aploksnī

Saeimas vēlēšanu likums paredz, ja vēlēšanu iecirkņa komisijai nav iespēju elektroniskajā tiešsaistes vēlēšanu reģistrā pārliecināties par vēlēšanu tiesībām balsot un atzīmēt vēlēšanu, tad balssotāšanu organizē ar reģistrācijas aploksnēm.

Balssotāšanas princips ar reģistrācijas aploksnī ir līdzīgs, kā balsojot pa pastu. Vēlēšanu balsojums ar anonīmo vēlēšanu aploksnī tiek ievietots citā – reģistrācijas aploksnē, uz kuŗas norāda vēlēšanu vārdu, uzvārdu un kārtas numuru balsotāju sarakstā. Šajā gadījumā personas balssotāšanas pārbauda cita vēlēšanu komisija, kuŗai ir piekļuve ETVR – elektroniskajam tiešsaistes vēlēšanu reģistram. Vēlāk, skaitot balsis, nepiešķaita to personu balsojumus, par kuŗiem saņemta informācija, ka viņiem nav balssotāšanas tiesību, vai viņi jau nobalsojuši.

OLIMPISKIE STĀSTI

Sieviešu loma olimpiskajās spēlēs vēstures likločos

Šis ir kļuvis par dzimumu ziņā balansētākajām Ziemas olimpiskajām spēlēm vēsturē – sievietes ir gandrīz puse no visiem sportistiem. Kādēļ vēl nav puse, kad tā tiks panākta?

Lai arī par mūsdienu olimpiskās kustības tēvu sauktais Pjērs de Kubertēns slavens kā liels humanists un visādi citādi progresīvs vīrs, vienā jautājumā viņš nūdien nebija tālredzīgs. Vismaz šodienas acīm skatoties. Toreiz vispārpieņemts viedoklis bija, ka sports ir pārāk bīstams sievietēm. De Kubertēns bija šī viedokļa karognesējs, uzstājot, ka sievietēm olimpiskajās spēlēs piešķirams tikai viens uzdevums: kronēt uzvarētāju.

Pjērs de Kubertēns, olimpisko spēļu organizēšanas iniciators un Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) prezidents norādījis: "Sieviešu dalība katēgoriski jāaizliedz. Tas būtu nepiedienīgi, ja skatītājus pakļautu riskam redzēt, kā viņu acu priekšā tiek sašķaidīts sievietes ķermenis."

Lai arī pirmajās spēlēs sievietes tā arī nepiedalījās, jau 1900. gadā Parīzē tās tomēr spēja izcīnīt vietu un piedalījās golfa, kā arī tenisa sacensībās. Sievietes tika pārstāvētas arī pirmajās Ziemas olimpiskajās spēlēs 1924. gadā Šamonī, tiesa – tikai daiļslidošanā. Starp 250 spēļu dalībniekiem tā tad bija vien 11 sievietes.

Gandrīz gadsimtu vēlāk – šobrīd Ķīnā notiekošajās spēlēs situācija jau ir pavisam citādāka: vīriešu pārsvars pār sievietēm ir vien aptuveni desmit procenti – mazāk nekā jebkad iepriekš Ziemas spēlēs.

Latvijai šajā kontekstā gan nav īpaši ar ko lepoties – mūsu komandā dominē vīri. Pat ja atskaitām hokeja izlasi, Latviju šajās spēlēs Ķīnā pārstāv divas reizes vairāk vīriešu nekā sievietes. Ja skatāmies uz Ziemas spēļu medaļniekiem, situācija vēl bēdīgāka – starp deviņiem sportistiem, kas startējuši zem Latvijas karoga un izcīnījuši medaļas, tikai viena ir sieviete – tā ir Elīza Tīruma, kuŗa medaļu izcīnīja komandu sacensībās Sočos, bet šajās spēlēs noslēdz savu sportistes karjēru.

Taču, ja gribam justies labāk, tad piemēram šis valstis – Ekvadora, Kosova un Malaizija – pirmo reizi Ziemas olimpiskajās spēlēs sievietes iekļāvušas tikai šogad. Ir arī tādas delegācijas, kuŗas sievietes nav vispār.

Sieviešu īpatsvars Ziemas spēlēs pēdējās desmitgadēs audzis visai stabili, pateicoties tam, ka parādās arvien jaunas disciplī-

nas, kas paver ceļu sievietēm, – galvenokārt dažādas jauktu komandu sacensības. Piemēram, šajās spēlēs tādas debitē šorttrekā, trampīnlēkšanā, brīvā stila slēpošanā un snowbordā. Renē šogad oficiālu debiju piedzīvojis arī monobobi, ar kuŗiem startēt ļauts vienīgi sievietēm. Savukārt vienīgais sporta veids, kuŗā vēl aizvien nevar piedalīties sievietes, ir ziemēļu divcīņa. Ķīnā šomēnes sievietes varēs izcīnīt 46 medaļu komplektus, kamēr vīrieši par pieciem vairāk. Pilnību dzimuma līdztiesību Starptautiskā Olimpiskā komiteja sola nodrošināt jau nākamajās Ziemas spēlēs, kas 2026. gadā norisināsies Itālijā.

Skatītājus izbrīna latviešu celtās sacensību trases fons

Nepārprotami spilgtākā un pamānāmākā Pekinas Olimpisko spēļu norises vieta ir Šoganas "Big Air" trase, ko veidojis latviešu uzņēmums "We Build Parks" un kas atrodas Pekinas industriālajā rajonā. Daudzi skatītāji bijuši izbrīnīti, redzot, ka fristaila slēpošanas "Big Air" disciplīnas laikā sportisti lēcienus izpildījuši, fonā esot lieliem betona torņiem. Daudzi salīdzinājuši redzēto ar "ainavu no elles", bet fonā redzamos torņus – ar atomelektrostacijas reaktoriem. Tikmēr citi jokoja, ka redzētais atgādinot populārā multfilmu tēla Homēra Simpsona darba vietu – Springfieldas atomelektrostaciju.

Zināms, ka "Big Air" trase uzcelta uz bijušās Ķīnas tērauda kompanijas "Shougang Group" zemes. Rūpnīca slēgta 2008. gadā pirms Vasaras olimpiskajām spēlēm, jo pastāvējušas bažas par pastiprinātu gaisa piesārņojumu. 2019. gada beigās teritorijā atklāts sporta komplekss un 64 metrus augstā un 164 metrus garā rampa. Šādas ziemas sporta veida trases atklāšana esot arī viens no Ķīnas centieniem piesaistīt vairāk sportistu ziemas sporta veidiem.

Šī gada Pekinas Olimpisko spēļu laikā trasē tiek aizvadītas fristaila slēpošanas un snowboarda "Big Air" sacensības. Ierasti šādas sacensības nenotiek pilsētvidē, bet gan sniegotu kalnu un mežu ainavās. Saskaņā ar amatpersonu teikto, Šoganas industriālais parks izvēlēts par sacensību norises vietu, lai tādējādi izrādītu atbalstu ilgtspējai, pārvēršot industriālo zonu par kultūras un atpūtas vietu.

Ķīnas sportiste Ailina Gu, kuŗa arī kļuva par pirmo olimpisko čempioni fristaila slēpošanas "Big Air" disciplīnā, kas debitēja olimpisko spēļu programmā, norāda, ka bijusi pārsteigta par neierasto ainavu sporta trasē. Tomēr, neskatoties uz sniega trūkumu šajā apgabalā, viņai šķitīs, ka viņa atrodas uz ledāja. "Norises vieta ir fantastiska," sacīja Gu. "Paskatieties apkārt, nekur citur nav sniega. Bet tomēr, kad tu šeit slēpo, tu jūties kā uz ledāja." Amerikāņu

slēpotājs Niks Gēpers pauda, ka šai trasē sajūtas esot, kā atrodoties videospēlē.

Savukārt Francijas sportists Antuāns Adeliss norādījis, ka, pirmo reizi nostājoties trases augšgalā, viņš bijis nedaudz vilnis, jo parasti redzams skats uz kalniem. "Bet, kad ieslēdzas gaismas, skats ir patiešām pārsteidzošs," viņš sacīja.

Latvijā pirmo trampīnu

slēpošanas entuziastu grupiņa ar Albertu Riekstiņu priekšgalā uzbūvēja 1931. gadā Rīgā pie Bābelītes, taču uz tā varēja izpildīt vien lēcienus 15 metru tūlumā. Pāris gadus vēlāk pie Cīrulišu mājām Cēsīs tika atklāts lielākais trampīns Baltijā – tā jauda bija 50 metri. Pirmajās sacensībās pusotra tūkstoša skatītāju klātbūtnē ar 18,5 metrus tālu lēcienus uzvarēja Otto Kalējs, kuŗš tajā pašā gadā uz šī trampīna aizlēca arī 27 metru tūlumā. Kā pirmais no latviešiem trampīnlēkšanu jau 20. gados ārzemēs bija izmēģinājis A. Lukstiņš, aizlecot pat 40 metrus tālu, bet starpkāru perioda Latvijas rekorduru 1940. gadā sasniegza Kalēja audzēknis, tikai 18 gadus vecais Visvaldis Brodelis – 45,5 metri.

Publicitātes attēls

1936. gada Olimpiskajās spēlēs Gārmīšā-Partenkirhenē ziemēļu divcīņas sacensībās Latviju pārstāvēja Latvijas Universitātes students Edgars Gruzītis, kuŗš bija uzvarējis 1935. un 1936. gada Latvijas čempionātā. Leģenda vēsti, ka olimpiādā uz trampīnlēkšanu bija ieradies arī Ādolfs Hitlers, un kamēr viņam tika ierādīta vieta, Gruzītis trampīna galā salis un skaitījis Tēvreizi, lai tikai nepiedzīvotu kritienu un nedarītu kaunu latviešiem.

Tradīciju turpina Markuss Vinogradovs

Markuss treniņus ziemēļu divcīņā uzsācis jau agrā bērnībā vectēva Agra Kumeliņa vadībā. Savu pirmo lēcienus no trampīna veicis piecu gadu vecumā Vācijā. Deviņu gadu vecumā lēcis jau no K90 trampīna. 15 gadu vecumā guva traumu kritienā, bet pēc atveseļošanās atgriezās sportā. 2019. gadā pēc skolu apmaiņas programmas nonāca Tronheimā, Norvēģijā, un varēja trenēties klubā *Granåsen Ski-team*. 16 gadu vecumā piedalījās 2019. gada Pasaules čempionātā Zēfeldē. Viņš kļuva par pirmo Latvijas sportistu, kuŗš ir startējis pasaules čempionātā ziemēļu divcīņā. Trampīnlēkšanā ar 81 metru tālu lēcienus ierindojās 56. vietā no 59. sportistiem. Arī pēc slēpošanas daļas saglabāja 56. vietu, apsteidzot divus konkurentus, bet viens no dalībniekiem izstājās. Dažas nedēļas vēlāk viņš debitēja Kontinentālajā kausā, piedaloties sacensībās Nižņijtagilā, Krievijā. Nevienā no trim startiem punktus izcīnīt neizdevās, augstākā vieta bija 49. 2020. gada Pasaules čempionātā junioriem Obervizentālē ieņēma 50. vietu. 16 gadu vecumā piedalījās 2019. gada Pasaules čempionātā Zēfeldē.

Markuss Vinogradovs ceļu uz Pekinu sāka Norvēģijā

Viņš kļuva par pirmo Latvijas sportistu, kuŗš ir startējis pasaules čempionātā ziemēļu divcīņā. Trampīnlēkšanā ar 81 metru tālu lēcienus ierindojās 56. vietā no 59. sportistiem. Arī pēc slēpošanas daļas saglabāja 56. vietu, apsteidzot divus konkurentus, bet viens no dalībniekiem izstājās. Dažas nedēļas vēlāk viņš debitēja Kontinentālajā kausā, piedaloties sacensībās Nižņijtagilā, Krievijā. Nevienā no trim startiem punktus izcīnīt neizdevās, augstākā vieta bija 49. 2020. gada Pasaules čempionātā junioriem Obervizentālē ieņēma 50. vietu.

Pērn debijā, būdams pasaules čempionāta jaunākais dalībnieks ar divu gadu (!) rezervi, Markuss Vinogradovs, spēja apsteigt vairākus sportistus. Tā bija zīme, ka iesāktais jātūrpina nopietnākā līmenī, turklāt latvietim piemīt lieliska auguma un svara attiecība, kas ziemēļu divcīņā paver labu potenciālu.

KOK sportisti atkal dopinga skandala centrā; aizdomas par pārkāpumiem daiļslidotāju rindās

Lai gan Pekinas Ziemas olimpiskās spēles vairāk saistās ar Covid-19 problēmām, tomēr XXIV ziemas olimpiskās spēles skāris dopinga skandals: 8. februāra vakarā kavējās daiļslidošanas komandu sacensības medaļu pasniegšanas ceremonija, bet nākamajā dienā treniņus nebija aizvadījuši vairāki Krievijas Olimpiskās komitejas (KOK) komandas daiļslidotāji.

7. februāra vakarā pēc komandu sacensībām risinājās tā sauktā ziedu ceremonija, bet medaļu pasniegšanas ceremonijai bija jārisinās 8. februārī. Zelta medaļas bija jāsaņem KOK daiļslidotājiem, sudrabu – ASV sportistiem, bet bronzu – Japānai. Tomēr sākotnēji ceremonija pārcelta uz nenoteiktu laiku un šobrīd nav zināms, kad tā varētu notikt.

Kā vēsta *Inside the Game*, kavēšanās saistīta ar iespējamiem dopinga pārkāpumiem. Kā pavēstījuši anonīmi avoti, notikumu epicentrā ir kāds KOK daiļslidotājs, kuŗam pirms Pekinas spēlēm bijuši neskaidri rezultāti. "Situācija strauji attīstījās īsā laika periodā, tāpēc bija nepieciešamas juridiskas konsultācijas ar SOK," pavēstījis kāds anonīms avots. "Tā kā ir iesaistītas juridiskās instances, šobrīd neko daudz nevaru komentēt. Tas ir ārkārtas gadījums. Cerams, ka dienas gaitā varēsim sniegt plašāku informāciju," norāda SOK pārstāvis Marks Adamss.

Parādotes runām par iespējamu dopinga skandālu, treniņos nav piedalījušies četri KOK daiļslidotāji – Kamila Valijeva, Marks Kondratjuks un pāris Anastasija Mišina/ Aleksandrs Gaļamovs. Vinogradovs apzinās, ka šajās Olimpiskajās spēlēs nevar konkurēt ar labākajiem. "Es gribu vairāk uztaisīt lēcienus, kas mani pašu apmierina," saka jaunais Pekinas OS debitants.

Latvijas izlases hokejistiem pasniegs Lāčplēša cepuri,

pažinājies komandas galvenais treneris Harijs Vitolīns. Latvijas hokeja izlasē līdz šim bija tradīcija, ka pēc spēles kādam no spēlētājiem par īpašu centību pasniedza ugunsdzēsēja ķiveri. Olimpiskajās spēlēs Pekinā aizsākta jauna tradīcija, kuŗā ugunsdzēsēja ķiveri aizstās Lāčplēša cepure.

"Tas ir Latvijas spēka un cīņas spara simbols. Tas ir atbilstīgs mums – mazai valstij, kas cīnās par eksistenci," sacīja Vitolīns.

Apskatu sagatavoja P. Karlsons

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

Mārtiņš Zīverts
Psicholoģisks pašportrets

Atmiņa cilvēkam ir kā smalka zīda aukla, kurā viņš saveļ savu pārdzīvojumu drumslas, lai tās saglabātu savas personības sakarā. Atmiņa ir cilvēks pats. Tikai tās dēļ viņš rītu varēs būt tas pats, kas bijis vakar. Un ja viņš baidās no nāves, tad tikai tāpēc, ka nav pilnīgi drošs, vai šī atmiņas aukla nepārtrūks, vai viss, kas tajā uzvērts, atkal neizkaisīsies, jo tā būtu iznicība.

Dažiem cilvēkiem laika atmiņa ir vāja, man tās nemaz nav. Ne par vienu gadījumu, ko spilgti atceros, es nekādi nevaru pateikt, vai tas noticis pagājušā mēnesī vai aizpagājušā gadā. Un, ja kādreiz aiz pārdošības sāku kaut ko apgalvot par atsevišķiem laika dimensijas punktiem, tad iznāk tikai nepatīšanas, jo citiem liekas, ka es meloju, tā sakot – acis skatīdamies. Ir gan daži gadaskaitļi, ko esmu paturējis prātā, piemēram, 1944, bet arī tas atmiņā parādās vizuāli – kā kalendāra lapiņa. Arī savu dzimšanas datumu esmu iemācījies no galvas, bet ja kādā iestādē man to uzreiz noprasa, tad man brīdi jāstomās, kas ierēdņiem liekas aizdomīgi. Es arī nekādā veidā, cik man patlaban gadu; to, protams, var viegli izrēķināt, bet uzreiz to nevaru pateikt, jo vecums cilvēkam pastāvīgi mainās.

Tāpēc, kad šis grāmatas redaktors mani uzaicināja kaut ko uzrakstīt pašam par sevi, es tūlīt atteicos. Jo šādās piezīmēs jāmin daži dati, un es jau iepriekš zināju, ka tie visi būs aplami, jo nav pietami papīri, no kuriem tos uzrakstīt. Vēlāk pats ar savu sirdsapziņu vienojos par tādu

kompromisa formu, kāda ir šī.

Bet laika maņas trūkums man kompensēts citos atmiņas plānos. Skatu, ko pirms trīsdesmit gadiem esmu redzējis tikai dažus mirkļus caur vagona logu, es atminos pat ļoti sīki. Rožu krūmiņu, kas auga aiz mūsu istabas loga, kad man bija tikai pusotra gada (tas nosakāms citu notikumu sakarā), es ne tikai, kā mēdz teikt „skaidri redzu”, bet pārdzīvoju arī to pašu izbrīnu un noslēpuma jausmu, kas saistīta ar toreizējo redzes ainu.

Taisni šādas atceres, kas zīmējas ne uz notikumiem un lietām, bet ļauj atkal pārdzīvot laika dzīlēs sen nogrimušas jutoņas, man liekas visnoslēpumainākais un vissubtilākais, kas mums dots. Es nezinu, kā citi cilvēki to pārdzīvo, jo šīs lietas nav salīdzināmas. Kad naktī noklist miegs, es nekad neskaistu aitas, kas lec pār sētu, es skatos cilvēkos, kas slid pār atmiņas ekrānu. Tie visi vienlīdz plastiski un dzīvi, vienalga, kur un kad tie redzēti. Un katru atceres ainu pavada taisni tā pati jutoņa, kas ar to kopā reiz reģistrēta. Vēl vairāk: šīs jutoņas ir neatkarīgas no vizuālām atcerēm, tās nāk pašas no sevis, un viņām seko viss, kas ar tām sakarā.

Esmu rakstījis diezgan daudz vēstures sižeta lugu. Varētu jautāt, kā tas iespējams autoram, kam nav laika atmiņas. Bet tas ir visai vienkārši. Es izmantoju tikai kādu vēstures situāciju, kuŗas laiciskās attiecības jau noteicis vēsturnieks.

Ja aklais orientējas pasaulē bez redzes, kāpēc es nevarētu

kādā situācijā orientēties bez laika maņas? Pēc “Āksta” pirmizrādes (laikam *Daugavā*) Metjūzs rakstīja recenziju un aizrādīja, ka es lugā lietojot vārdu puritānis, kas esot nepatīkams anachronisms, jo Šekspīra laikā

skaidrām. Tāpēc es tās jau iepriekš fiksēju, parasti ar konversācijas vārdnīcas palīdzību. Ja, pirmo cēlienu rakstot, lapiņa ar šīm svarīgajām atzīmēm noklidusi, tad otram cēlienam radu būšana jāskaidro no jauna.

vārda vēl neesot bijis. Metjūzs bija fainomentālas atmiņas cilvēks, viņš prata 37 valodas un angļu literatūru pazina kā savu kabatu. Es jutos dziļi apkaunots. Bet pēc daudziem gadiem man nejauši gadījās uzšķirt “Divpadsmito nakti” angļu izdevumā, un es ieraudzīju, ka tur pavisam mazā skatiņā Šekspīrs šo nelaimīgo vārdu lietojis pat divas reizes. Man tas bija liels gandarījums, ka savā laika aklumā es pratu diezgan droši taustīties.

Lugu rakstot, man lielas grūtības sagādā arī personāžu radnieciskās attiecības, kuŗas es nekādi nevaru pārskatīt. Vēl joprojām neesmu iemācījies atšķirt svaini no znota. Bet lugu rakstot, šādām attiecībām jābūt

Tas tāpēc, ka man nav tā sauktā klana instinkta. Arī radu, liekas, nav, bet ja tādi kaut kur ir, tad es tos nezinu.

Varētu vēl jautāt, kāpēc rakstu lugas, ja man jācīnās ar minētām grūtībām, kas turklāt nemaz nav vienīgās. Tāpēc, ka nekā cita es nespēju. Jau ģimnazijā biju par sevi skaidrībā, ka nejaudāju vienlaicīgi aptvert vairākus elementus viņu kopsakarībā. Tātad zinātnei nebiju derīgs. Bet es spēju diezgan intensīvi pārdzīvot parādības un lietas. Tāpēc varēju domāt par mākslu. Bet kādu? Klaušoties koncertu, es zināju, ka aiz skaņām slēpjas daudz vairāk nekā es dzirdu. Man arī bija nojauta, ka gleznā aiz krāsām ir

kaut kas vairāk nekā es jūtu. Baleta izrādes mani šausmīgi garlaikojā. Vispār es nekam netiku klāt. Vienīgi teātra izrāde uz mani darbojās kā stipra narकोze, no kuŗas tikai pēc ilgāka laika nācu pie pilnas samaņas. Šī bija vienīgā realitāte, ko spēju pārdzīvot pilnīgi un bez atlikuma. Laikam tāpēc par teātri runāt vai rakstīt nekad nav patiesis.

Tie nedaudzie teātra gadi Latvijā bijuši intensīvi, bet ātri pagājuši. Lugas, protams, var rakstīt arī bez teātra, un to es arī daru. Gluži tāpat kā cilvēki dara daudz ko tādu, kam nav jēgas. Savā laikā Don Kichovs laužās ar vējdzirnavām, bet vai kāds teiks, ka viņam tā nebūtu vajadzējis darīt?

Ir trīs izdarības dzīvē, kas man ļoti nepatīk: ēst, runāt un rakstīt. Ēšana kā katras dabiskas vajadzības apmierināšana ir neestētisks akts. Runāšana traucē pārdzīvot apkārtni. Tāpēc lugā nekad nelietoju divus vārdus, kur var iztikt ar vienu. Rētorika man pretīga. Ja Šekspīra lugās tā vēl attaisnojama kā laika maniere, ja Šilleram daiļrunīgie monologi vajadzīgi kā grezni krānkari, kuŗos ietērpt gigantiskus tēlus, lai tie kļūtu cilvēciski, tad Raiņa lugās tukšo vārdu kaskādes man ir neciešamas. Beidzot – rakstīt nepatīk tāpēc, ka pēc dabas esmu svētlaimīgi slinks. Un, kad paskatos, ka uzrakstīto lugu skaits jau iet piektajā desmitā, tad tā ir varonība, par ko man pašam brīnums.

No grāmatas “Pašportreti”, sast. Teodors Zeltiņš. *Grāmatu Draugs*, 1965.

Gleznot tekstilijās

MĀRIS
BRANCIS

Tekstilmāksla pēc Otrā pasaules kara Latvijā uzplauka jo plaši. Īpašs grūdiens bija Tekstilmākslas katedras nodibināšana Latvijas Mākslas akadēmijā 1961. gadā Rūdolfa Heimrāta vadībā. Viņš radīja tādu apmācību programmu, kas veicināja audzēkņu radošo garu. Viņi apguva dažādas tehnikas, paši krāsoja dziju, paši auda, īpašu vērību pievērsa darbu kolorītam un kompozīcijai. Ar laiku mākslinieki radīja izmēros lielus gobelēnus, kas iepriecināja un pārsteidza vai visu pasauli. Taču tekstilmāksla prasa lielus finansiālos ieguldījumus materiālu dārdzības dēļ.

Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas šis lietišķās mākslas veids turpina pastāvēt, taču iegūst jaunus aprišes. Blakus vilnai un līnam, šiem tradicionālajiem tekstiliju materiāliem, mākslinieki meklē citus, piemēram, izmanto papīru, koku un citus netradicionālus materiālus,

blakus aušanai – arī citas iespējas.

Par to var pārliecināties tekstilmākslinieces Mārites Leimanes jubilejas personālizstādē “Pārvērtību varā”, kas februārī apmeklējama Ģ. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejā.

Madonā dzimusi māksliniece mācījusi Rēzeknes Lietišķās mākslas vidusskolā, pēc tam turpinājusi studijas Latvijas Mākslas akadēmijas Tekstilmākslas nodaļā, ko beigusi 1979. gadā ar gobelēnu “Senā Rīga” profesora Rūdolfa Heimrāta vadībā. Pēc diplomdarba aizstāvēšanas viņa strādājusi par mākslinieci vairākos Jelgavas uzņēmumos un iestādēs, arī par pedagoģi, bet kopš 2006. gada ir Ģ. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzeja māksliniece noformētāja. Mārite Leimane ir Latvijas Mākslinieku savienības un Jelgavas Mākslinieku biedrības, kā arī Latvijas Tekstilmākslas asociācijas biedre. Viņa izcili iekārto pastāvīgās ekspozīcijas un mai-

nīgās izstādes muzejā.

Jubilejas reizē māksliniece rāda galvenokārt pēdējā desmitgadē paveikto. Izstādi ievada

Vecās Jelgavas torņi. 2015

gobelēni “Vecās Jelgavas torņi” (2015), “Atmiņas par veco dārzu” (2013) un citi, kas izceļas

ar tonāli smalku dzīparu salikumu. Gobelēnu teknikai viņa vēlētos biežāk pievērsties, taču vilnas dzija ir pārlietu dārga, tomēr

Viendienītes. 2015

labprāt arī nelielas miniatūras. Arī tās izstādē apskatāmas.

Starp citām apbrīnojama ir

tekstilija “Viendienītes”, kuŗā uz viegli niansēta pelēka fona ieausti balti iestērķēti auduma trīsstūrīši, kas atgādina baltus neliela izmēra tauriņus. Patiesībā viendienītes ir spārņi, kuŗu dzīves ilgums pēc izšķīšanās no kāpura ir stundu vai, augstākais, vienu dienu.

Pēdējos sešos gados Mārite Leimane pievērsusies jaunām iespējām – viņa izmanto plastmasas sietu, kuŗā ielasa audekla strēmeles. Tās sagrieztas no dažādu krāsu audumiem, precīzāk, no izmantotiem apģērbu gabaliem, kas Mārites Leimanes rokās uzsāk otro dzīvi. Māksliniece tādējādi darina krāsu bagātus darbus, kas veido ainaviskus motīvus (“Zilā noskaņa”, 2021) un kas iepriecina ar tonālo bagātību. Šī tehnika ļauj veidot telpiskas kompozīcijas (“Ermotikas”, 2021). Pati māksliniece teic, ka viņa darina ekoloģiskus darbus, bet vēl jo vairāk – šādus darbus darīnot, var sākt gleznot.

AILITA EDDY

2x2 gatavojas vasarai

2022. gadā gaidāma piedzīvojumu pilna vasara! Pasaules latviešu jaunatnes kustība 2x2 rīko ne tikai vienu, bet divus seminārus – ASV un Īrijā. Semināros aicināti piedalīties 18-30 gadus veci latviešu jaunieši, gan tie, kas dzīvo Latvijā, gan ārzemēs, kā arī tie, kas pirmo reizi uzzinājuši par 2x2, un, protams, visi tie, kas semināros piedalās gadu pēc gada!

2x2 semināri ir intensīvi izglītojoši pasākumi ar mērķi stiprināt piederības sajūtu Latvijai, kā arī veicināt izpratni un saites starp ārzemēs un Latvijā dzīvojošiem latviešiem. 2x2 semināros piedalās aktīvākie diasporas un Latvijas jaunieši, kas ir gatavi mācīties, diskutēt un iesaistīties valsts sabiedriski politiskajos un ekonomiskajos procesos. Jaunieši piedalās dažādos latviskos projektos – rotkaļšanā, podniecībā, metallapstrādē, vitražas mākslā, tautas dejās, tautas mūzikas kapelā, kā arī ļoti daudzās aizraujošās lekcijās un diskusijās par kultūru, latvisko identitāti, vēsturi, nākotni, tradīcijām un valodu. Dalībnieki mācās no zinošiem un aizrautīgiem projektu un ieviržu vadītājiem, iedvesmojošiem vieslektoriem un, protams, cits no cita. Piepildītājā semināra programmā vienmēr atrodas laiks arī kārtīgi sadancot un sadziedāt. Nedēļas beigās dalībnieki būs ieguvuši jaunus draugus, veidojuši neaizmirstamas atmiņas un atklājuši daudz ko jaunu par pasauli un sevi pašu. Nav daudz aizraujošu latvisko identitāti un piederību veicinošu pasākumu, kas būtu

domāti tieši šī vecuma jauniešiem, tāpēc nodibinājums 2x2 to ir atdzīvinājis un paplašinājis.

Pēc nepilniem trim gadiem 2x2 atkal atgriežas Ziemeļamerikā ar semināru “Saules vārtos”,

arī vienkārši braukt līdzī un atbalstīt no skatītāju rindām. Semināra laikā īpaši iztirzāsim vārtu īpašo spēku. Saules vārtos svinēsim gada isāko nakti, krustceļā starp saulrietu un saullēktu.

nāru “Saules vārtos” jau pieteikušies vairāk nekā 50 dalībnieki no septiņām valstīm – iesakām pieteikties laikus, pirms visas vietas aizrunātas!

Vasaras piedzīvojumi turpinā-

Kolekcijas un vakara pasākumi dos dalībniekiem iespēju tuvāk iepazīties, kā arī uzzināt vairāk par aktuālām temām un par latviešu kopienu Īrijā. Ekskursijas dienā semināra dalībnieki iepazīs Īrijas skaisto dabu un visu, ko tā spēj piedāvāt.

Pieteikšanās uz abiem semināriem ir jau sākusies! Vietu skaits ierobežots. Jo agrāk pieteiksies, jo lielāka iespēja, ka iekļūsi iecerētajā projektā un ievirzē. Tāpēc – nav, ko gaidīt – piesakies tūlīt!

“Saules vārtos”: <https://bit.ly/2x2-ASV>

“Zila jūra, zaļa zeme”: <https://bit.ly/2x2-Īrija>

Vai esi kādreiz bijis 2x2 pulkā un atceries seminārus, ko baudīji jaunībā? Vai vēlies palīdzēt šai paaudzei piedzīvot 2x2 brīnumaino garu? Ir daudz iespēju atbalstīt 2x2, ziedojot semināriem vai vispār 2x2 kustībai. Pilna stipendija jauniešiem piedalīties 2x2 “Saules vārtos” ir 430 EUR / 490 USD / 620 CAD. Arī pieņemam ziedojumus programmas atbalstam.

Ziedot 2x2 ASV “Saules vārtos” caur PayPal: <https://bit.ly/ziedo2x2asv>

Ziedot 2x2 ASV “Saules vārtos”, 2x2 Īrijā “Zila jūra, zaļa zeme” vai 2x2 vispār: <https://2x2pasaule.lv/ziedot/>

Uzzini vairāk par 2x2: <https://2x2pasaule.lv/>

Seko līdzī jaunumiem 2x2 soc. tīklos: Facebook: <https://www.facebook.com/2x2pasaule/>; Instagram: <https://www.instagram.com/2x2pasaule/ss>

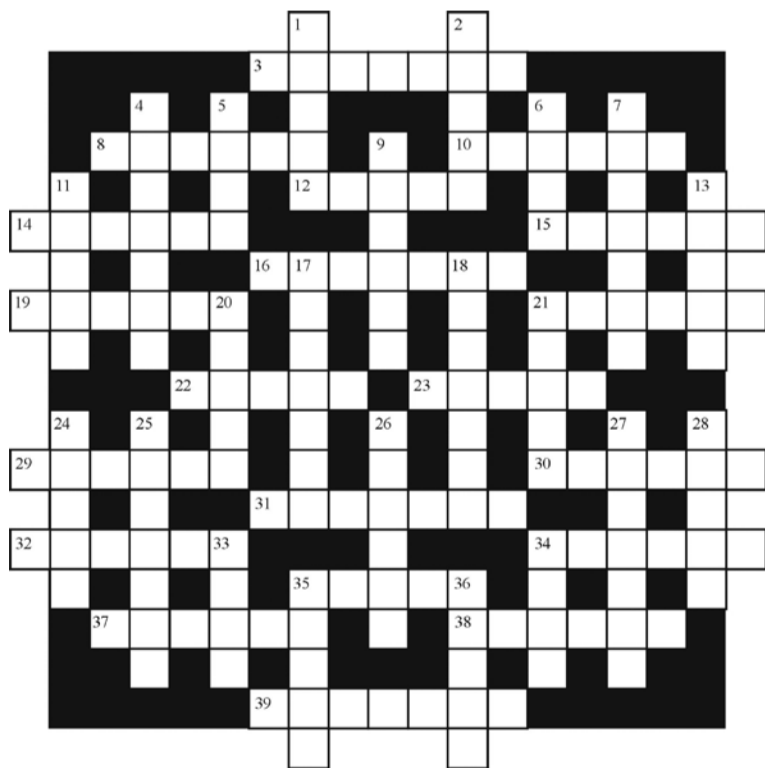
kas norisināsies no 22. līdz 28. jūnijam skaistajos Minesotas ziemeļos, **Camp Courage North** nometnē. Uzsāksim semināru, kopīgi ieskandinot Jāņus! Dalībniekiem būs iespēja piedalīties 2x2 kori vai tautas deju kopā, kas tūlīt pēc nometnes piedalīsies XV Vispārējās latviešu dziesmu un deju svētkos Minesotā. Var

vārti vienlaikus šķīr un vieno iekšu un āru, tuvo un svešo, padara iespējamu ieeju un izeju. Mēs paši, šodienas jaunatne, stāvam laika tecējuma vārtos starp pagātni un nākotni. Bet vārtus var atrast arī mūsos pašos – ko no sevis izvēlamies parādīt, bet ko slēpjām? Ko no ārpusaules ielaižam sevī, ko ne... Uz semi-

sies, kad **no 21.–28. augustam 2x2 pirmo reizi atradīsies Īrijā**. Seminārs “Zila jūra, zaļa zeme” norisināsies Dublīnas kalnos, **Larch Hill** skautu un gaidu centrā. Ieviržu un projektu temas būs daudzveidīgas – sākot no metallapstrādes līdz tējas ceremonijām, lai katrs dalībnieks varētu iejusties un izvēlēties sev tikamo.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Līmeniski. 3. Rauga miklas cepumi. 8. Kāršu spēle. 10. Pilsēta Šveices austrumos. 12. Lēcienā apmests kūlenis gaisā. 14. Vingrinājumi aktiermākslas tehnikas attīstīšanai. 15. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 16. Ēdiens, gatavots no maltiem produktiem. 19. Sengrieķu pilsētvalsts Lakonijā. 21. Vārens. 22. Apdzīvota vieta Jelgavas novadā. 23. Stabi zvejas tīklu žāvēšanai. 29.

Dzeņveidīgo kārtas putni 30. Ļoti spēcīga kaislība. 31. Pilsēta Brazīlijā, osta pie Atlantijas okeana. 32. Mīlestības un skaistuma dieviete seno romiešu mītoloģijā. 34. Sērskābes dubultsāls. 35. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 37. Nelieli automobiļi kravas un pasažieru pārvadāšanai. 38. Skaļš strīds. 39. Čehu komponists (1824-1884).

Stateniski. 1. Skrējēns pa da-

biski šķēršļotu apvidu. 2. Mākslas muzejs Madridē. 4. Amerikas grifu dzimtas putns. 5. Neliels divmastu burinieks. 6. Kaujas cirvji. 7. A. Dimā romāns. 9. Pīta pātaga isā kātā. 11. Skatuves deja. 13. Padrēbe. 17. ASV pavalts. 18. Apdāvināts cilvēks. 20. Bīstamas vietas purvā. 21. Latviešu dziedātājs (1907-1987). 24. Plekstes. 25. Kāpostu dzimtas dārzenis. 26. Raidstacijas sastāvdaļa. 27. Ķirbju dzimtas dārzenis. 28. Saules dievs seno ēģiptiešu mītoloģijā. 33. Lieli papagaiļi. 34. Pazemes ejas. 35. Gadalaiks. 36. Piesātināts ogļūdeņradis.

Sastādījis **Kārlis Pētersons**

Krustvārdu mīklas (BL Nr.6) atrisinājums.

Līmeniski. 2. Vestibils. 7. Binde. 8. Asari. 9. Amata. 11. Tors. 12. Paltusi. 13. Efas. 17. Rosme. 19. Lists. 21. Svāri. 23. Etapi. 24. Neasi. 25. Užava. 26. Agora. 28. Elite. 29. Suta. 31. Lavanda. 34. Fēns. 38. Ausma. 39. Grīns. 40. Rauts. 41. Asinsvadi.

Stateniski. 1. Kioto. 2. Vega. 3. Slava. 4. Ikars. 5. Sabo. 6. Krēta. 10. Aktis. 11. Tarantuls. 14. Saimnieks. 15. Pelavas. 16. Aslapes. 18. Sieva. 19. Laika. 20. “Santa”. 22. Alibi. 27. Opaks. 30. Usuri. 32. Apaši. 33. Draga. 35. Nante. 36. Mesa. 37. Pori.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palidzi! Ziedo!**

Nodibinājums “Kokneses fonds”

Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS “Citadele banka”

Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.likteendarzs.lv

IN MEMORIAM

Mārtiņš Rītiņš

1949. gada 19. oktobrī – 2022. gada 11. februārī

Latvija un latvieši visā pasaulē ar dziļām skumjām aizvadījuši Mūžībā izcilo pavāru, kulinārijas guru, pieredzes un vieduma bagātu cilvēku ar izcilu humora izjūtu, sabiedrības miluli Mārtiņu Rītiņu. Viņa mūžs bija vēstījums par trūcīgos apstākļos auguša latviešu zēna ceļu līdz kvēlāko sapņu piepildījumam, lieliskai karjerai un dzīves daudzkrāsainības pieredzei.

Mārtiņš Rītiņš bija ne tikai izcils un tālu aiz Latvijas robežām slavens pavārs, bet arī spilgts un iedvesmojošs paraugs tam, kā cilvēks paša spēkiem dzīvē sasniedzis augstākās virtotnes profesijā – viņa kulināros sasniegumus cildinājuši dažādu valstu monarhi, prezidenti, augstas amatpersonas un mākslinieki. Viņu mielasta galdu servēšanā talkā lūguši visi Latvijas prezidenti, ievērojamas personības. Vienlaikus Lielbritānijā dzimušais Mārtiņš Rītiņš iemiesoja trimdas latvieša paraugstāstu par atgriešanos dzimtenē, iekļaušanos tās sabiedrībā, dāvājot Tēvzemei to pieredzi, kas gūta aiz Latvijas robežām. M. Rītiņa cilvēciski siltā personība radusi simpātijas un atbalsi ne tikai viņa kulinārijas

gadu sākumam viņš strādāja dažādos ēdināšanas uzņēmumos *Grand Metropolitan Hotels* ķēdē. 1984. – 1992. gadā bija *Martins Catering Ltd.* īpašnieks Toronto.

Kopš 1994. gada rīdzinieki un pilsētas viesi iecienījuši M. Rī-

aizsācējs Latvijā, nenogurstoši aicinot tautu ne tikai atteikties no ātrajām uzkodām un pievērsties pavārmākslai ikvienā mājāsaimniecībā, bet arī – saglabāt vecās dārzāju, augļu un ogu šķirnes, izvairīties no globāli-

tojumā godāšanu. 2007. gadā Mārtiņš Rītiņš apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. 2011. gadā Rīgas dome nominācijā Gada rīdzinieks pasniedza M. Rītiņam Atzinības rakstu „Par ieguldījumu Rīgas restorānu un Latvijas ēdināšanas

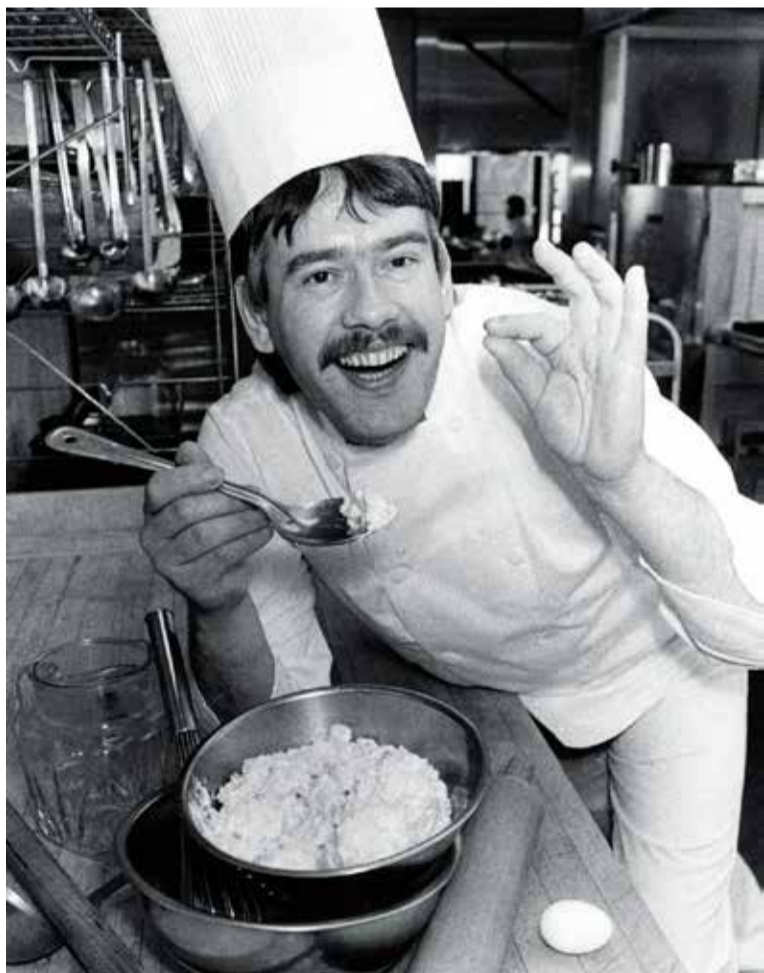
tiņa izveidoto restorānu *Vincents*, kas ieguvis starptautiskās atzinības titulu kā restorāns Nr. 1 Rīgā, godināts kā Baltijas valstu

zācījas, uzturēt Latvijai raksturīgas pārtikas tradīcijas.

M. Rītiņš bija Latvijas patriots. Viņam bija svarīga izaugsme it

kultūrvides attīstīšanā un to starptautisku populārizēšanu”.

Izcilais tautietis Mārtiņš Rītiņš ar sava mūža darbu ir pel-

Jaunībā Kanadā

šedevru baudītājos, bet arī visplašākajā sabiedrībā. Mārtiņš iesaistījies labdarības kustībā, ir Mārtiņa fonda patrons, atbalstījis Latvijas bērnu SOS ciemat, izpelnījās arī godu kļūt par lāpnesi Londonas Olimpisko spēļu lāpas iedegšanas ceremonijā.

Mārtiņš Rītiņš 1971. gadā absolvējis Vestminsteras Tehnoloģiju kolledžu Londonā. No 20. gs. 70. gadu vidus līdz 90.

labākais restorāns. Šie sasniegumi radīti nenogurstoša darba rezultātā. Darbā viņš sevi neapņēma – ja vajadzēja, strādāja pat 16 stundu bez pātraukuma, gatavojot mielastu karalienes Elizabetes II vizītes (2006) laikā, bez miega pavadot 29 stundas. Un patīkami pārsteidza viesus ar savu atjautību, lielisko humoru, cilvēcisko šarmu.

M. Rītiņš ir kustības *slow food*

Mārtiņš nes Olimpisko lāpu

Baltezerā

visās jomās, sākot ar savu pavārmākslas nozari līdz vietējās uzņēmējdarbības veicināšanai. Restorānā *Vincents* viņš allaž deva priekšroku Latvijas pārtikas produktu audzētāju ražojumiem, turēja godā tradicionālās latviešu receptes. Nenovērtējams ir viņa devums jauno pavāru skološanā, un audzēkņi turpina M. Rītiņa aizsāktu attiecībā uz nacionālā kulinārā man-

nijis godu būt jaunlaiku vēstures nozīmīgāko Latvijas personību pulkā.

Viegļas smiltis Tev, mīlo Mārtiņ! Paldies, ka biji mūsu lasītāju pulkā, paldies par skaistajiem un iedvesmojošiem brīžiem, kad tikāmies!

Visdziļākā līdzjutība Andrejam, Jānim, daudzajiem krustbērniem un talanta cienītājiem! Skumjās – LIGITA KOVTUNA

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:
● 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:
● NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.
● par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
● par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
● 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas*
mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem,
kuji tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā ver-
sijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas
latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri
gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās
pašas, kas kopš 2001. gada bijušas ko-
pīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu
no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn.
EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-
LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privātie**
sludinājumi maksā EUR 6,- par 10 mm
augstu vienslejiņā platumā aizņemtu
telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm)
EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12
par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai seg-
vārdu parakstītos rakstos izteiktās do-
mas nav katrā ziņā arī redakcijas do-
mas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās.
Par publikācijas minēto faktu precī-
zītāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

PEKINAS ZIEMAS OLIMPISKĀS SPĒLES

RAIMO VĪGANTS IERAKSTĀS SPINTA VĒSTURĒ!

Raimo Vīgants Pekinā distanču slēpošanas sprinta kvalifikācijā finišēja 28. vietā, kvalificējoties ceturtdaļfinālā, bet pēc ceturtdaļfināla ierindojās jau 20. vietā.

Raimo Vīgants vēsturiskajā slēpojumā

Vīgants 1,5 km gaŗo sprinta kvalifikāciju pabeidza 2 minūtēs un 53,98 sekundēs, nodrošinot Latvijai vēsturisku vietu ceturtdaļfinālā. Tas ir Latvijas olimpisko spēļu labākais rezultāts sprintā. Par olimpisko čempionu tika kronēts leģendārais Juhanes Klēbo no Norvēģijas. olimpiskais sudrabs itālietiem Federiko Pelegrino, bet bronza – Aleksandram Terentevam, kuŗš pārstāv Krievijas olimpisko komandu.

Raimo Vīgants kļuva par pirmo šī sporta veida pārstāvi no Latvijas, kuŗš olimpiskajās spēlēs sasniedzis vietu labāko 30 sportistu pulkā. Vaicāts par šī sasnieguma mērogu, Vīgants izteica domas, ka to var pielīdzināt iekļūšanai Nacionālajā hokeja līgā (NHL) vai Nacionālajā basketbola asociācijā (NBA).

Pēc sacensībām Raimo bija ļoti emocionāls, norādot, ka šis rezultāts ir sapņa piepildījums. "Vēl ir, ko strādāt, darbs vēl nav padarīts. Es domāju, ka var cīnīties arī par augstākām vietām." Viņš uzsvēra, ka nedaudz pievilušas slēpes, jo uz vakaru kļuvis aukstāks. Vīgants, iespējams, nepārstēdza pats sevi un tuvaķos atbalstītājus, tomēr pēc viņa neveiksmīgā starta Pekinā pirmajā distancē skiatlonā diez vai daudzi līdzjutēji gaidīja tik iespaidīgu pagriezīenu par 180 grādiem sprinta slēpojumā, atpazīstamā un klasiskā ziemas sporta veidā latvietim konkurējot ar pasaulē labākajiem.

15km klasiskajā stilā startēja 97 dalībnieki no 50 valstīm. **Raimo Vīgants** finišēja 62. (43 min. 10,9 sek.), **Roberts Slotiņš** (44:44,8) – 74. vietā.

EIDUKAI JAUNS LATVIJAS OS REKORDS

Patricija Eiduka sprinta disciplīnas kvalifikācijas kārtā palika tieši aiz labāko 30 sportistu pulka, kas iekļuva ceturtdaļfinālā. 1,2 km gaŗajā sprinta

disciplīnā vispirms tiek aizvadītas kvalifikācijas sacensības, kurās 91 sportiste sacentās par vietu ceturtdaļfinālā. Ceturtdaļfinālā kvalificējās 30 labākās slēpotājas. Patricija Eiduka distancē uzsāka ļoti ātrā soli, 600 metru kontrolzīmē sasniedzot 11. labāko rezultātu. Eiduka finišēja pēc trim minūtēm un 24,32 sekundēm, ieņēmot 32. vietu. Finišēšanas brīdī ar 31. numuru startējusi Eiduka bija 18. pozīcijā, taču viņu vairākas sportistes pakāpeniski apdzina. No 30. vietā palikušās Itālijas sportistes Katerinas Gancas Patricija atpalika par 0,19 sekundēm (!). Šis ir Latvijas labākais sasniegums distanču slēpošanā olimpiskajās spēlēs dāmu konkurencē. Līdzšinējais rekords arī piederēja Eidukai, kura 18 gadu vecumā Phjončhanas spēlēs 10 km individuālajā disciplīnā ieņēma 44. vietu. Pirmajā vietā kvalifikācijā ierindojās pagājušā gada pasaules čempione sprintā Jonna Sundlinga, kuŗa tuvāko konkurenti apsteidza par 5,80 sekundēm. Savukārt Patricija Zviedrijas slēpotājai zaudēja 15,29 sekundes.

Sacensībās piedalījās vēl četras Latvijas sportistes. **Samanta Krampe** ieņēma 73., (+37,63 sekundes), **Kitija Auziņa** – 76. (+42,57) un **Estere Volfa** – 81. vietu (+54,33).

Šis ir Latvijas labākais sasniegums distanču slēpošanā olimpiskajās spēlēs dāmu konkurencē. Līdzšinējais rekords arī piederēja Eidukai, kuŗa 18 gadu vecumā Phjončhanas spēlēs desmit kilometru individuālajā disciplīnā ieņēma 44. vietu.

Patricija Eiduka **10 km distancē klasiskajā stilā** izcīnīja 23. vietu, distancē veicot 30 minūtēs un 34,7 sekundēs, no uzvarētājas norvēģietes Terēzes Juhaugas atpaliekot par divām minūtēm un 28,4 sekundēm.

KOMANDU STAFETE

Pekinas Olimpiskajās spēlēs debitēja Latvijas slēpošanas komanda, kas izcīnīja 17. vietu 4x5 km stafetē sievietēm. Latvijas komandu pārstāvēja Patricija Eiduka, Kitija Auziņa, Baiba Bendika un Samanta Krampe.

Patricija Eiduka (pa kreisi)
// FOTO: EPA

Sacensības ļoti labi iesāka Eiduka, kas pirmo pusi sava posma turējās kopā ar līderēm. Taču turpinājumā latviete saskrējās ar Norvēģijas pārstāvi, abām piedzīvojot kritienu.

Eiduka ātri steidza atpakaļ distancē, taču līderu grupa jau bija paspējusi atrauties. Pēc pirmā posma Latvija bija 11. vietā, no pirmajā vietā esošās slēpotājas atpaliekot 59,5 sekundes. Otrajā posmā Latvijai startēja Auziņa. Viņa atkrita četras pozīcijas zemāk, no līderes atpaliekot trīs minūtes un 8,4 sekundes.

Izcilu braucīenu aizvadīja Bendika, kas Latviju pacēla uz 13. vietu. Pēc 15 kilometriem Latvija no līderēm atpalika trīs minūtes un 18 sekundes. Pēdējos piecus kilometrus Latvijai veica jaunā slēpotāja Krampe. Viņa finišu sasniedza 17. vietā, no uzvarētājas atpaliekot septiņas minūtes un 39,6 sekundes. Par uzvarētājām kļuva Krievijas olimpiskās komitejas komanda, kas par 18,2 sekundēm apsteidza Vāciju. Bronza tika Zviedrijai.

MIKS ZVEJNIEKS ATKĀRTO BRĀĻA REKORDU

Miks Zvejnieks (*attēlā*) kalnu slēpošanas sacensībās milzu slaloma disciplīnā finišēja augstajā 26. vietā, atkārtotot brāļa Kristapa Zvejnieka panākto rezultātu pirms četriem gadiem Phjončhanā. Savukārt valsts rekords pieder Ivaram Ciagunam, kuŗš 2002. gadā Sotleiksitijas spēlēs finišēja 25. pozīcijā slaloma disciplīnā.

Liene Bondare slaloma disciplīnā pēc pirmā braucīena ieņēma 48. vietu, bet otrā braucīena vidū izskrēja no trajektorijas un izlaida vārtus, kā rezultātā palika bez rezultāta.

NEIZDODAS IESAISTĪTIES ČĪNĀ PAR MEDAĻĀM

Martins Dukurs
// FOTO: Reuters/ScanPix

Martins un Tomass Dukuri aizvadīja ne tik veiksmīgu izšķirošo braucīenu, izstājoties no čīnas par medaļām. Martins Dukurs līderim četru braucīenu summā atpalika 1.75 sekundes, ierindojoties astotajā vietā. Tomass Dukurs pieļāva nelielu kļūdu un aizvadīja sliktāko no saviem braucīeniem, kopumā no līdera atpaliekot 2,2 sekundes. Tomasam – **devītā** vieta. Par čempionu kļuva Vācijas skeletonists Kristofers Grotērs, otrajā vietā ierindojas viņa tautietis Aksels Jungks, zaudējot Grotēram 0,70 sekundes, trešo vietu izcīnīja Ķīnas sportists Jaņs Veņģans, kas līderim zaudēja 0,75 sekundes.

Brāļiem Dukuriem pareizās atslēgas ķīniešu uzbūvētajā viltīgajā trasē neizdevās atrast, bet vēl jo būtiskāk, ka nepārprotami kļuva skaidrs – skeletons ir negriezeniski mainījies. Līdzīgi kā bobslejā, arī skeletonu būvē pareizie tehniskie risinājumi kļuvuši vismaz par pusi uzvaras. Lai cik izsmalcinātas pilotēšanas prasmes skeletonists rādītu, bez ātrākajām kamanām var cīnīties vairs tikai par otrā plāna mērķiem.

DENISS VASIĻJEVS UN "ROMEO UN DŽULJETA"

Deniss Vasiļjevs izvēles programmā pieļāva kļūdu sava slidējuma sākumā, tomēr kopvērtējumā viņš spēja uzlabot savas pozīcijas.

Lai gan Vasiļjevs pieļāva divas kļūdas slidējumā, pēc sava snieguma viņam bija labākais vērtējums tobrīd izvēles programmā un summā kopvērtējumā Vasiļjevs ieņēma 13. vietu. Pirms četriem gadiem Phjončahnā daugavpīlietis ieņēma 19. vietu. Izvēles programmā Vasiļjevs slidoja, skatot Sergeja Prokofjeva "Romeo un Džuljetai". Deniss kļūdījās pirmajā tehniskajā elementā četrkāršajā salhovā, taču tas viņu stipri neizsita no līdzsvara, turpinājumā emocionāli slidējot bez lielām kļūdām.

BIATLONS

Baiba Bendika biatlonā 7,5 km sprintā ierindojās 50. vietā, pieļāva trīs kļūdas ugunsliņijā, kas laupīja viņai izredzes uz augstu vietu, taču viņa spēja kvalificēties iedzišanas sacensībām.

Baiba Bendika distancē finišā

Par olimpisko čempioni šajā disciplīnā tika kronēta norvēģiete Marte Olsbu Reiselande, kuŗa finišu sasniedza 20 minūtēs un 44,3 sekundēs, un nepieļāva nevienu kļūmi. Bendika finišēja 23. minūtēs un 20,7, sekundēs, kas bija divas minūtes un 36,4 sekundes lēnāk par čempioni.

Baiba Bendika **10 km iedzišanas** sacensībās finišēja 48. vietā, četras šaušanās pieļaujot sešas kļūdas, bet savu trešo zelta medaļu Pekinā izcīnīja Marte Olsbu Reiselande.

BOBSLEJS

Olimpiskās spēles Pekinā jau zenītā, lielākā daļa renes sporta veidu dalībnieku jau sacensības noslēguši, bet bija palikusi viena no galvenajām intrigām – bobslejs. Pēc pirmās sacensību die-

nas Oskara Ķibermaņa divnieks ierindojās devītajā vietā, bet Emīla Cipuļa – 17. pozīcijā.

Bobsleja izlases treneris Sandis Prūsis pēc divnieku ekipāžu pirmajiem diviem sacensību braucieniem intervijā Latvijas Televīzijai atzina, ka būtu vēlējies redzēt latviešiem vietu rezultātu tabulā tuvāk galvgalim, tomēr rezultātu blīvums atstāj labas izredzes pacīnīties par augstākām pozīcijām. Pēc diviem braucieniem Ķibermaņa ekipāža ir 9. vietā, un pieredzējušākā pilota ekipāžas veikumā Prūsīm patīk gan starts, gan braucieni, ja neskaita otrajā braucienā ne tik veiksmīgo beigu daļu. Tomēr Prūsis uzsvēra, ka tendence nav iepriecinoša – bez ātruma trases vidusdaļā ātruma nebūs arī trases leja.

HOKEJISTI BRAUC MĀJĀS...

Neveiksmīgs izvērtās olimpiskais turnīrs mūsu hokejistiem. Zaudējām visās spēlēs: pret Zviedriju – 2:3, pret Somiju – 1:3, pret Slovākiju – 4:5. Izšķiroša bija pēdējā priekšsacīkšu spēle pret Dāniju. Uzvarētāja vienība iekļuva ceturtdaļfinālā, bet zaudētājiem turnīrs beidzies. Diemžēl mums iznāca otrs variants. Spēli Latvijas vārtos sāka Jānis Kalniņš, taču perioda vidusdaļā vārtos stājās Ivars Punnenovs, jo Kalniņš guva savainojumu. Pret dāņiem izvirzījāties vadībā ar 2:1, bet nepratām šo pārsvaru nosargāt. Pēdējā minūtē Latvija spēlēja ar sešiem laukuma spēlētājiem, taču tas izvērtās neveiksmīgi, kad 31 sekundi līdz pamatlaika beigām noraidījumu nopelnīja Renārs Krastenbergs. Noslēgumā dāņiem izdevās uzvarēt ar 3:2 (1:1, 1:1, 1:0). Turklāt pēdējās minūtes aizritēja mūsu komandai mazākumā. Abus vārtus Latvijas vienības labā guva Lauris Dārziņš.

Pēc spēles izlases treneris Harijs Vītolīņš neslēpa, ka komandai bija daudz labu iespēju, taču tās netika izmantotas. "Otrajā trešdaļā, kad bijām vadībā, mums bija trīs simtprocentīgi momenti, kad vajadzēja gūt vārtus," teica Vītolīņš. Latvijas izlase pēc otrajiem gūtajiem vārtiem palielināja spiedienu. Bija vairākas teicamas izdevības, lai panāktu rezultātu 3:1, taču gadījās muļķīgas kļūdas. Pēc spēles Lauris Dārziņš un Kaspars Daugaviņš paziņoja, ka beidz karjēru valstsvienībā.

APKĀRT OLIMPISKAJAI LATERNAI

* Igaunijas jaunā frīstaila slēpotāja **Kellijs Sildaru** izcīnīja olimpisko bronzas godalgu sloupstailā. Šī Igaunijai bija pirmā medaļa Pekinas Ziemas olimpiskajās spēlēs.

P. KARLSONS